

(SZEGEDI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ)

Előfizetési ár:
Egy évre 2 P, vidékre 2:40 P.

Megjelenik minden hónap közepén

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szeged, Dugonics-tér 12 (Kat.Ház)

AZ ÖRÖM ÜNNEPE

G191

Ny568-10

Karácsony az öröm ünnepe! Az egész világot betölti ezen a napon az „evangélium“, az „örömhír“. Minden égőv alatt, a földnek minden táján, az eszkimók kunyhóiban és a Csendes Óceán szigetein, a világvárosokban és a sivatagok magányos oázisain, Afrika forró ege alatt és Labrador jéghegyei közt, mindenütt, ahová a hit szava eljutott, ahol az evangéliumi mag kikelt, visszhangzik az egy örömszózat, melyet az angyal hirdetett először az embernek: „Nagy örömet hirdetek nektek, minthogy ma született nektek az Üdvözítő, ki az Úr Krisztus“. (Lk. 2, 10—11.)

Vajjon megérti-e a világ ezt az örömhírt az égből? Vajjon van-e öröme ma minden szívnek? És ahol van öröm, vajjon az az öröm tölti-e be a kebleket, melyet az angyal hirdet karácsony napján?

Nincs ez az örömük azoknak, akik még mindig a sötétségben és a halál árnyékában ülnek, akiket még az ősi pogányság fekete éje körül fog. Nincs ez az örömük azoknak sem, kiknek nevét a modern pogányság jégkérge, a mai kor hitetlensége fagyasztja. Nincs ez az örömük azoknak sem, kik a földiekbe elmerülve, képtelenek a szárnyalásra a magasba, akik oly örömhírré, mely nem új nyereséget, nem új élvezetet hirdet nekünk, csak szánakozó, lekicsinylő mosollyal válaszolnak. Ezeknek nincs örömük karácsony ünnepén.

De még talán sok keresztény ember számára is karácsony csak családi ünnep, melyen az emberek egymást megajándékozzák és a karácsonyfa gyertyáinak fényében gyönyörködnek, csak emlékünnepe az egykori gyermekhűnek, mikor még a Jézuska a gyermekszív mindene volt. Némelyek számára a karácsonyi ünnep csak szimbólum, a hön táplált vágyak beteljesedésének reményünnepe, ideális gondolatok és törekvések megérezkítője, reális valóság és kézzel fogható tartalom nélkül. Ez a modern ember karácsonya, ha van még karácsonya.

Pedig karácsony napjának igazi öröme, melyet az angyal hirdet, mely visszhangzik az ég minden tájáról a valóban keresztény szívekben, a büntől való felszabadulásnak öröme, a megszabadulásnak attól a terhertől, melyről az Aischylosok és Sophoklesek panaszkodtak, a Plátók és Senecák írtak, mely miatt Orestes kesereg és könnybe borul az egész régi emberiségnek szeme.

Nem érezheti ezt az örömet, aki előtt sem bűn, sem személyes Megváltó nem létezik, aki megtévelyodott göggyében jó és rossz fölött áll és csak „megváltó eszmékről“ szónokol. A modern ember elvesztette a büntudatot s azért az igazi karácsonyi örömet is. Azért írta mintegy két évtizeddel ezelőtt a szociáldemokrata „Vorvaerts“ karácsonyi cikkében és ez a hang ma is még a szociáldemokrácia és bolsevizmus hangja: „A jámbor hívek ma Üdvözítőjüket és Megváltójukat születését ünneplik. A proletárság nem tud megváltóról.“ És egy évvel később: „A Messiásról hangzik az ünnepi harangszó: Megszületett Krisztus, az Üdvözítő, a Megváltó. Engem pedig elfog a szörnyű düh, midőn erre a hazugságra gondolok, amellyel már 2000 év óta bolondítják a világot“.

Hasonlóképp szólnak Rosenberg követői, a Vodan-imádkók és ndlunk a fehér ló tisztelői. Ezeknek nem kell a Megváltó, aki mellett az isteni és emberi bizonyságok egész áradata szól, hanem csindlnak maguknak isteneket és megváltókat, amilyeneket ők akarnak.

De mit hozott ez az új evangélium a világba? Örömet, szeretetet, az egyén és a népek megelégedettségét és boldogságát? — A világ képe mutatja.

És ép azért maradunk mi meg az igazán régi evangéliumnál, melyet minden karácsony hirdet, annál az örömhírnél, melyet az angyal hozott nekünk az égből s melyet fennhangon hirdet a világvárosokban és a szegényes falvakban, a hegyek jégtakart csúcsai közt és a messze rónákon, Japánban és Amerikában, Grönlandban és a Tűzföldön, tudósoknak és fejedelmeknek, munkásoknak és nyomorgóknak, az egy, szent, apostoli katolikus Egyházzal.

Ez a mi evangéliumunk — az, melyet Krisztus hirdetett. Mert ha nem azt hirdette, akkor egyáltalán evangéliumot, örömhírt nem hirdetett.

Emlékezés P. Bús atyáról

Egy évvel ezelőtt, 1935. nov. 14-ére, a második csütörtökre tűzte ki a Központi Ave a szokásos konferencia előadást. A múlt évi előadások főtémája volt: „Neveljünk új embert, hogy a nagy halált: a társadalom kínos felborulását elhárítsuk“.

Azok a testvérek azonban, akik várakozásteljesen összegyűltek, hogy a meghívó szerint P. Bús atyát meghallgassák, — már nem az élő előadót üdvözölhették, hanem mélyen megrendülve, gyászba öltözött lélekkel a koporsóban fekvő halott szónok hatása alatt állottak.

Ha az a törékeny, de szívós, szikár fizikum még 7 órát vár az összeomlással, — akkor az Ave testvérek egy remek, szívbemarkoló életfinalet hallhattak volna; szemtanúi lehettek volna annak, hogy mint esik el szt. Ignác hű fia az acies bene ordinata egyik nagy generalisa, az Úr Jézus katonája a hivatás végsőig való teljesítése közben.

Amikor előző hétfőn a kongregatióból a teológián levő lakására hazakísértük, — útközben szóba került, hogy minő hatással van a lélek aktív lendülete, erőssége a gyengülő fizikumra is, — úgy nyilatkozott: igaz, igaz, de mikor a test nem bírja már tovább, akkor minden hiába.

Nagy lelke kész volt, — de a test elerőtlenedett!

Egy éve múlt, hogy megvált az ő kedvelt munkakörétől: a katolikus férfi középosztály, a férfi intelligencia lelki gondozásától, vezetésétől és szervezésétől: Szegeden az akadémikusok szt. Tamás kongregációjától és az Avetől, ahol annyi hévvel, türelemmel, kitartással, annyi tervszerűséggel és soha nem csüggedő reménységgel dolgozott. Az intelligens férfiak kongregációs élete, annak országos megszervezése, fejlesztése, tökéletesítése úgyszólván egész szerzetesi életén át gondoskodásának főtárgyát képezte. Az Ave megszervezése csak későbbi időpontban, a kommunizmus lezajlása után vált aktuálissá, amikor a magyar társadalom és a vezető intelligencia hitélete már nemcsak lelkipásztori, de egyenesen társadalmi és magyar nemzetpolitikai problémává lett.

Ez az ébredő katolikus lelkület tette lehetővé P. Búsnak, hogy előbb Budapesten, azután Szegedre költözve a nagy magyar rónán, az Alföldön, ezen sívár homokon, Szegeden, Kecskeméten, Csongrádon, Gyulán, Szentesen fényesen sikerült alföldi nagygyűlésekkel és kiszállásokkal élénk mozgásba hozza az alföldi katolicizmust az egész fronton és ráébressze arra, hogy a katolicizmusunkban világmentő erőket hordunk.

Emlékszem rá, mikor P. Bús először megjelent az ő világi elitgárdájával (Dr. Muntyán, vit. Máriaföldy, Somogyi polgármester, stb.) Kiskunfélegyházán oly imponáló katolikus érdeklődésre és lelkesedésre találtak, amely őket magukat is meglepte.

És hogy ezen ébredő, termékeny katolikus erők szétszórtan, egyenként, további irányítás, program nélkül, kihasználatlanul, eredménytelenül szét ne folyjanak, meg kellett azokat szervezni. Az Ave-t gondolta alkalmas szervezetenek arra, hogy abban azt az ébredő, erkölcsi, szellemi, kulturális, de anyagi erőt és értéket is munkára szervezze és készítse.

Megalakította vidéken is az Ave-kat és Szegeden az Ave szakosztályokat.

„A kulturális szakosztály főleg a katolikus sajtó érdekében fáradozott és iparkodott meggyőzni a katolikus társadalmat arról, hogy katolikus világfelfogásunk egyedül szolgáltat biztos alapot kultúránk számára és hogy esztelenül cselekszik az, aki az ellenségekhez fordul tanácsért, stb.

A hitbuzgalmi szakosztály a hitélet előfeltételei hiányának pótlását sürgette. Nem lehet hitélet, ahol hiányzik a lelkipásztor, a templom, iskola, stb. Az egyéneknél nincs hitélet, ha nem élnek a hitélet eszközeivel.

A szociális szakosztály katolikus világfelfogásból vetett fényt korunk bajára és okaira, hogy az orvoslást helyes irányba terelje.“

Ezekben jelölte meg P. Bús annakidején a szakosztályok feladatát; s ezen elvek szerint igyekeztek azok munkájukat elvégezni.

Szegeden havonként a második csütörtökön közgyűlést tartott és tart ma is az Ave a tagok lelki kiképzésére és felvilágosítására. A szakosztályok pedig a szükséghez képest a szakosztályi munkára önként jelentkezett tagokkal tartották gyűléseiket.

Felmerül jogosan a kérdés, vajjon az Ave és az egyes szakosztályok dolgoztak-e és munkájuk mutat-e fel eredményt? Erre a kérdésre én, aki csak 3–4 éve kísérhettem közvetlen figyelemmel a szakosztályok munkáját, nem érzem magam hivatottnak válaszolni.

Annyit azonban megállapítottam, hogy igenis lehet missziós munkát végezni csendben, zajtalanul; lehet sajtópropagandát csinálni; lehet kevesek előtt közérdekű kérdésekről katolikus szellemben előadásokat tartani, — mint azt a kulturális szakosztály végezte, — ha meg van hozzá a belső indító erő és a katolikus műveltség. Sok üdvös gondolat indult el az Ave szakosztályából és lett belőle nagyon szép valóság. Az Ave az oltár közvetlen közelségében összegyűlt, bátor katolikus férfiak testvéresülése, akik hajlandók az öntudatos, önérzetes katolikus férfi típust az üléseken kapott lelki kiképzés és felvilágosítás alapján önmagukban kialakítani s másokat is arra megtanítani.

Ha valamikor, úgy napjainkban van szükség olyan katolikus férfiakra, akik bátran lelkipásztorok köré tömörülnek és hitük és egyházuk védelmében bátran síkra szállnak. Ehhez azonban szükséges még, hogy ezek önmagukban a katolikus öntudatot állandóan ápolják is és lelki közösségben neveltessenek, képeztesse a hitvalló életre.

Az Ave e kettő — a katolikus kör és kongregáció — között foglal helyet.

Egy katolikus társadalmi kör az Ave munkáját csak akkor vállalhatná, ha abban a lelki vezetés — párhuzam a világi vezetéssel — permanenciában volna és gondoskodnék a tagok lelki kiképzése révén azokról a tökéletesebb kantélaokról is, melyek a fent vázolt kitűzött cél elérését megnyugtatóan biztosítják is és ahol a katolicizmusban rejlő nagy világmentő erők a szakosztályokban tényleg állandóan működésben is vannak. A nagy katolikus Spanyolország véres példája kell, hogy e tekintetben gondolkodásra késztesse bennünket.

A szegedi központi Ave 1933. október 29-én a szokottnál nagyobb programmal ünnepelte Krisztus király ünnepét. Délelőtt 11 órakor a városháza gyűlési

termében a megyés főpásztor fővédelme alatt közgyűlést tartott, melyre Szeged város katolikus intelligenciájának színe-javát meghívta. Szerény méretű, — de bensőséges volt annak lefolyása; de sajnos Szeged katolikus társadalma nem értette meg az Ave szándékait. 1935. október 27-én már imponáló módon, díszgyűlés keretében hódolt a város katolikus polgársága Krisztus Királynak, élén a város h. polgármesterével.

Sajnos azonban tény az, hogy az alföldön oly nagy lendülettel és meglepő sikerekkel megindult Ave munka az utolsó években mintha megtorpant volna. Ezt beismerte P. Bús maga is — s úgy gondolta azért, „mert talán többre vállalkoztunk, mint amire erőnk feljogosított, vagy pedig nem számoltunk azzal, hogy a szabadelvűségbe sokkal mélyebben berozsdásodott a katolikus intelligencia lelke, semhogy azt onnét egy pár év alatt kiszabadíthattuk volna.“

1933-ban azonban, amikor az Ac. Catholica mozgalma megindult, P. Bús is kiadta a jelszót az Ave megújítására. Azt írta az „Ave feladatai az alföldön“ című és az alföldi lelkipásztorokhoz címzett felhívásában, hogy „a tíz évi küzdelem alatt sok üdvös tapasztalatot gyűjtöttünk és meggyőződünk arról, hogy a katolikus buzgalom parazsa, ha a mostoha körülmények folytán hamu alá került is, nem aludt ki; *hanem várja a szent fordulatot, mely lánggra lobbantja.*

Ez a fuvalat megérkezett az Actió Catholica mozgalomban.

Az Ave az A. C. mozgalmában feltalálja mindazt szentesítve, megerősítve, amiért 10 éven át küzdött. Ott találja a katolikus öntudatra ébresztésnek a munkáját, a katolikus erők munkába állítását az egyházközségek szervezetében.

Csak még egy kérdést kell tisztáznunk. Ha az A. C. az egyházközség szervezetében indítja meg az akciót, vajon nem lenne-e fölösleges az Ave, mely nem az egyházközségi szervezetből áll elő?

Határozottan nem, sőt azt hisszük, hogy az Ave, vagy más hasonló választott és katolikus elveiben meg-edzett tagokból álló egyesület nélkül aligha tudja a lelkipásztor az egyházközségi szervezetében az A. C. sikerét megindítani. Az A. C. megindítására választott férfiak kellenek a lelkipásztor mellé, akikben lelkipásztori buzgósága és lelke megsokszorozódik.

Ha tehát az egyházközségi szervezet megtalálja az alkalmas erőket a szakosztályi munkára és az A. C. vezetősége által kirótt program végrehajtására, — anélkül, hogy arra előzetesen képezné azokat, — akkor tényleg az Ave, és a többi hasonló célú egyletre nincs szükség. Mivel azonban az örök missziós munka — az Actió Catholica, — mely generációról-generációra mindig elülről kezdődik, — kell, hogy állandósuljon, mélyüljön és tökéletesedjék; továbbá mindenkire: úrra, parasztra, proletárra, férfire, nőre, városra, falura, tanýára kiterjedjen; — sőt kell, hogy újabban egy erős egységes, áttörhetetlen védelmi frontá alakítsa ki a katolikus társadalmat; meg kell tartanunk — ha szükséges a jogi helyzet tisztázása mellett — minden meglevő egyesületet és örömmel kell üdvözölnünk minden új társadalmi körnek, egyletnek (Credo), testvéresülésnek a létrejöttét, melyek — mint egészséges sejtek a szervezetben — fenti célok munkálását vették programjukba.

Méltó helyen fekszik P. Bús a fogadalmi templom kriptájában. Azonban kifejezést kell adnom egy elgondolásnak, hogy minő nagynevű módon hódolhatna emlékének s tudná megörökíteni Szegednek és alföldnek katolikus társadalma az ő emlékét, ha kitölténé önére-

tes katolicismusával és hatalmas szellemi erejének munkájával az Ave ma tényleg ellanyhult szervezeti keretét, és ebben a munkában ott találnánk Szegednek és az alföldnek minden rendű és rangú polgárát.

Egyetlen nagy „Alföld kutató bizottság“-gá tömörülve az egész alföld, melynek öntudatos hitélettől fűtött nemes munkája egész biztosan boldogságot jelentene minden alföldi magyarnak és gátat emelne a fenyegető vörös rémnek a bolsevizmusnak.

György Mihály
műsz. tan.

Sztranyavszky ügy

volt a címe annak az izgalmas ujságcikk sorozatnak, amely több, mint egy hétig visszhangot adott a magyar katolikusság fölháborodásának az ország egyik főfunkcionáriusának, a képviselőház elnökének a katolikus Egyházat sértő beszéde fölött. A katolikus Egyházat, mely az egyedüli tényező, mely a magyar műveltségnek, nemzeti emelkedettségnek, történelmi erőltényezők igaz forrásául szolgált és szolgálhat, meggondolatlan, gyűlölködő szavakkal a középkor régi meséjének lealázó felújításával a lelki szabadság béklyóba kötő intézményévé alacsonyította.

A nagy fölháborodás elemi erővel tiltakozott az Egyház megbántása ellen s követelte, hogy a katolikus magyarság, az ország lakossága $\frac{2}{3}$ részének megsértője hagyja el magas közjogi méltóságát, mert a lakosság $\frac{2}{3}$ része nem bizhat abban, aki nem tud maga fölött uralkodni s nem érti fel az ő magas méltóságával járó önfegyelmzés kötelezettségét, hanem szenvedélyeitől elragadtatva nem tudja megítélni cselekedeteinek következményeit.

Örvendetes volt látni e szomorú eset kapcsán, hogy a magyar katolikusságban is van önértet s nem engedi magát a felekezeti béke jelszava alatt az arculcsapások tétlen elviselésébe kényszeríteni, hanem egyszerre állt fel az ország minden katolikus szervezete hitbuzgalmi-, társadalmi egyesület, egyház község tiltakozni. A tiltakozásnak meg is volt a kívánt hatása, maga az ország miniszterelnöke ment el a magyar katolikusság fejéhez a biboros hercegprimáshoz, hogy megbeszéljék az elégtételadás módzatait.

Az elégtételadás felajánlását el is fogadta a hercegprimás s Sztranyavszky Sándor bocsánatot kért szavaíért. Ugyancsak a miniszterelnök a képviselőházban nyilatkozott a sajnálatos esetről s újból hangoztatta a felekezeti béke fönntartása iránt való legnagyobb törekvését. Sztranyavszky az ember bocsánatot kért s a magyar katolikusság nevében meg is kapta a bocsánatot. A nagy magyar közjogi méltóság: a házelnök azonban még nem adott elégtételt a nemzet kétharmad részével szemben elkövetett sértésért. Azt még várjuk. A régi politikai világban az, aki olyat tett, amelyből kiviláglott, hogy nincsenek meg az állásának megfelelő adottságai, melyekkel hibátlanul tudná megállani helyét, vette a kalapját s végleg letűnt a közélet porondjáról. Az idők változhattak, de ez a szabály örök életű, ez minden időkre kötelező, ha korrekt közéletet óhajtunk.

P. Bus síremlékére Gellért Ilona úrnő (Mezőkóvácsháza) 2 pengőt küldött be lapunk kiadóhivatalába. Isten fizesse meg.

MÁRIACELL ÖNÁLLÓ APÁTSÁG

Máriacell stejer községet annak idején az osztrákok elnevezték magyar búcsújáróhelynek. Nemcsak a búcsújáróhely történetének magyar vonatkozásai miatt, hanem azért is, mert a 900 méter magasságban — gyönyörűen fekvő szent helyet állandóan a magyar búcsúsok ezrei keresték fel és találokni lehetett velük, mikor a kacskaringós hegyi úton Szűzmáriás lobogóval haladtak Magyarország minden vidékéről.

Érdekesnek tartjuk ismertetni most, hogy a pápa önnálló apátságra emelte, mit írnak az osztrák lapok ezekről a magyar vonatkozásokról.

A bencéskolostor főnöke St. Lambrechtben 1157 körül szerzeteseit a szomszédos vidékekre küldte missziós megbízatással. Így került a Salza völgyébe egy szerzetes és megalapította Mária celláját (Zelle Mariens) s annak részére egy csodaszép Máriaképet, egy fából faragott Madonnát készített, amelynek fél méter a magassága. Azt is mondják, hogy előbb készítette a képet s azután a cellát. A kis erdei ájtatossági hely körül keletkezett a mai néven nevezett Máriazell, amelynek kegyképe a mai művészettörténeti megállapítások szerint is a 12. századból való s a legrégebbi fadaragási mű Ausztriában. A kegytemplom portáléjánál a máriai szenthely két tiszteletreméltó őrét látjuk; Máriazell alapítóját: Nagy Lajos magyar királyt és Henrik morva örgrófot. Ugyanis utóbbi 1200 körül a Madonna fölé egy kápolnát, majd pedig Nagy Lajos 1366-ban gót-stilusu templomot emelt. A Madonnakép híre ekkor már nemcsak Stejerországban, hanem a szomszédos tartományokban is elterjedt.

Nagy Lajos magyar király a törökök felett aratott fényes győzelméért a magyarok Nagyasszonyának hálátadandó, feleségével idejött, s útjában elkísérte seregének egy része is. A máriazelli hagyományok szerint Nagy Lajosnak álmában Szűz Mária megmutatta azt a helyet, ahol a király és birodalma Őt tisztelje. Mikor a templom elkészült, a király és felesége értékes ajándékokat hoztak a templom részére, többek között a mennyegzői ruhájukat, Nagy Lajos győzelmű kardját és fegyveres felszerelését, valamint azt a Mária képet, amelynek győzelmét tulajdonította; ez utóbbit a templomi kincstárban őrzik.

A portálénál levő Nagy Lajos szobor kezében van a Máriakép másolata, talapzatán pedig a szenthely keletkezésének történetét olvashatjuk régi népszerűséggel, amelynek fordítása így hangzik: „I. Lajos Magyarország királya a celli Boldogasszony hatalmas segítségével a túlerőben levő ellenséget legyőzte, idejött Máriazellbe s többek között a kincstárban elhelyezett Mária kegyképet adományozta. Felépített egy templomot az itt látható középső toronnyal az Urnak 1363-ik esztendejében.“

A mai nagy templomot, amelyet X. Pius pápa 1907-ben Basiliica minori rangra emelt 1644-ben kezdték és befejezték 1699-ben, sőt a főoltár csak 1704-ben lett kész. Ebben a ma is szilárdan álló templomban a középső torony — amint azt már említettük, — a Nagy Lajos által emelt gót templomból való, tehát ez az úgynevezett „Nagy Lajos magyar király tornya“ körülbelül 570 éves. A templom közepén levő kápolnában elhelyezett Mária szobornak a kis Jézussal a következő jelentőségét olvassuk: „A gyermek Jézus kezében az alma jelképezi a bűnöktől való megváltást, Mária kezében a körte pedig jele a megváltás gyümölcsének, Jézus mint második Ádám, Máriának a második Évának átnyújtja az almát az eredeti bűntől való szabadulás jelképét, amelyet az I. Éva a tiltott alma élvezetével és azzal, hogy az ősatyának átadta, elkövetett. Mária pedig mint második Éva Jézusnak mint második Ádámnak nyújtja a körtét mint a megváltás gyümölcsének jelképét, mert ennek a megváltásnak Mária a legtekélyesebbje a szeplőtlen fogantatás és a legmagasabb méltóságba, az Isten anyja méltóságába való emelése által.“ Így jegyezték fel Michael Napotnik hercegérsek magyarázatát 1922-ből. A kis kápolna díszítése közé tartozik a 12 ezüstoszlop, a kincstárban pedig Scitovszky hercegprímás és sok magyar főúr és zarándokló sok-sok és gazdag ajándéka.

A hársfából készült és most már majdnem hétszáz éves szobor nem korhad és szu sem ette, de por sem lepi el. Bár többször tűz pusztította a templomát, villám is sújtotta; ellenség fogolytáborát is csinált belőle, sőt más csapás is érte a szent helyet, mégis az Úr védő keze megóvta minden veszélytől a Mária szobrot. Ez maga is nagy csoda! (Z)

Saját érdekében tegyen egy próbavásárlást! meg fog győződni hogy legolcsóbban szerezhet be

mindennemű fehérneműket

készen és rendelésre is, vászon és asztalneműket ágyneműket, ingkalméket, harisnyaféléket, zsebkendőket legnagyobb választékban. — Rövidárúk, csipkefélék, szobalánykötények, ruhák és fejdíszek — iskolakötények. — teljes menyasszonyi kelen-gyék hozott anyagból is olcsón készülnek.

CSONKA család „vőfély“ boltjában

Szeged, Klauzál-tér 9.

Tisztviselőknek s e lap olvasóinak 5% kedvezmény

Hazai, angol - és francia

női és férfi divatkalmék. Selyemkülönlegességek.

Írlandi és rumburgi lenvásznak és minden néven nevezendő textilanyag legnagyobb választékban

Figyelem!

Garantált angol Crombie

őszi felöltők, téli kabátok és más legelsőbb rendű angol gyártmányu ruhaszöveveim raktáramra megérkeztek.

Ketting Lajos divataruháza

Szeged, Tisza Lajos-krt. (Püspök-bazár). —: Telefon 26-87

Magyarországon lesz 1938-ban az eucharisztikus világtalálkozó

Magyarország hercegprimásának évek óta folyó előkészítő munkája eredményeképpen örömmel értesülünk arról, hogy a Pápa Őszentsége úgy döntött, hogy az eucharisztikus világtalálkózást 1938-ban, szent István király halála 900 éves évfordulójának évében Magyarországon tartják meg. Nagy megtiszteltetés ránk magyar katolikusokra, hogy ezt a katolikus világseregszemlét nálunk rendezik meg. Új alkalom arra, hogy a világ minden részéből idejöjjenek a katolikusok vezetői, velük egyetemben minden ország nagyszámú katolikusága s itt a helyszínen győződjenek meg az ezeréves keresztény érdekért küzdő Magyarország megcsonkításáról. Hogy megnyerjük a világ katolikuságának szimpátiáját ügyünk iránt, minden magyar embernek, nemcsak katolikusnak, hanem a magyarság összességének méltón kell előkészülni erre a nagy látogatásra. Ne

csak arra törekedjünk, hogy szemre lássanak csak kulturát, hanem leginkább arra készítsük elő egész Magyarország lakosságát, hogy lélekben újuljon meg a krisztusi hitben s erkölcsökben, mert csak így megújulva és megerősödve fognak érdemesnek találni bennünket a külföld katolikusai arra, hogy a keresztény hit és kultúra új ezeréves bástyájaként visszaállítsák szétszagotott hazánkat, ha biztosítékát látják annak, hogy a magyar nép erkölcsében szilárd, hitében hűséges és a világtalálkozó eszméknek és támadásoknak ezentúl is ellen tud állani, mint eddig ezer éven át.

Ezen nagyfontosságú ügy ily irányú előkészítése érdekében fogadjuk szeretettel a Hercegprimás Ur Őminenciájának ez ügyben az egész magyar katolikusághoz intézett szövegét s cselekedjünk e szerint.

Katolikus magyar testvérek!

A Gondviselés iránt érzett mélységes hálával és tuláradó örömmel hozom tudomástokra, hogy dicsőségesen uralkodó Szentséges Atyánk Budapestet jelölte ki az 1938-iki XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus színhelyéül, tekintettel arra a körülményre, hogy édes hazánk ebben az évben ünnepli Szent István első királyunk megdicsőült halálának 900 éves fordulóját.

A pápa Őszentségének döntése töltse el lelkesedéssel minden katolikus szívet, sőt minden magyar testvérünket is, felekezeti különbség nélkül, hiszen ez nemzetünk rendkívüli megbecsülését jelenti.

E páratlanul nagyszerű, nemzeti életünkben talán soha többé vissza nem térő alkalom azonban

azt a kötelességet rója vállainkra, hogy ezt a kettős szentévet az öt világrész közel 400 millió katolikusának feszült figyelme mellett a lehető legnagyobb odaadással és készséggel szolgáljuk és segítsük teljes diadaláig.

Szeretettel kérem azért a katolikus hivatottakat, az egész társadalom és valamennyi magyar tényező egyöntetű támogatását, hogy ebben az Isten ellen pártot ütő korban mi mutassuk meg minél méltóbban Európa hódolatát a köztünk valósággal jelenlevő Krisztus iránt, aki az „Ut, Igazság és az Élet”.

Dr. Serédi Jusztinián
biboros hercegprimás

LILÓKA

Az elmúlt nyáron Balaton mellett egy domboldalon fekvő községben pihentem. Reggelenként első utam a kicsi, de gyönyörű templomba vezetett. Nagyon szép az oltár feletti imádkozó Madonna képe.

Egyik napon a templom előtt emlittem nyaraló társamnak, hogy mennyire tetszik nekem ez a festmény, amely különösen alkalmas, hogy a hívőket imára és áhitatra buzdítsa, mire ő megjegyezte:

— Érdekes ennek a története is, ha érdekl, elmondom, de csak holnap a mise után. Azért holnap, mert szeretném, ha előbb látná azt a hölgyet, aki a misét az oltártól jobbra, az imaszámolyon hallgatja.

— Először köszönöm. Csupa fülleszek.

Másnap a mise után kérdezi társam tőlem:

— Ismeri a templomkert mögötti magánparkot?

— Igen. Az egyik sarkán szép,

virágos pihenő van, ahol mindig két aranyos gyereket látok egy fiatal nővel, talán az édesanyjuk?

— Ne siessünk annyira, majd rájuk is sor kerül, figyelmeztetett ő.

— Ez a nem nagy, de szépen gondozott park — folytatta — egy alvezredes tulajdona, aki a világháború után betegesen vonult ide vissza. A villaszerű épületet teljesen rendbe hozta, ugyannyira, hogy a szép parkkal egy kis paradicsom alakult ki, amelyben nagy segítségére volt az angolkisasszonyok intézetéből a felesége halála miatt hazarendelt leánya: Lilóka.

Rövidesen kitűnő háziasszony lett s bájos támasza édes atyjának, kinek a járás neheze esett. Az alvezredes erkölcsi és nagy anyagi támogatása tette lehetővé a csinos templom felépítését, amelyet Lilóka állandóan díszített. Az apa, a leánya, a templom, a szép villa és a gyönyörű park együttesen alkották a harmóniát, amelyből csak a mindig virággal ékes sír lakója: a felejthetetlen anya hiányzott.

— Egyik nyáron azután történt valami, ami a helyzetet lényegesen megváltoztatta. A park felett a domboldalon, honnan remek kilátás van a Balatonra, sátrat ütött valami „piktortípus”, a faluban ugyanis így tisztelték s a reggeli órák egy részét itt töltve festegetett, olvasott, vagy pedig elnyújtózva élvezte a szép kilátást. Minden nap megjelent a templom küszöbön, beljebb csak vasár- és ünnepnapokon ment, mert akkor nem hozta magával holmijait s akkor nem kellett a bejárat előtt elhelyezett holmijait szem előtt tartani.

— Amint egy alkalommal a park mellett elhaladt, a pihenőnél, közvetlen a kerítés mellett észrevette Lilókat világos házi ruhában. Mintha lecövekezték volna, úgy odatapadt a földhöz.

— Ime itt van! Ez az arc kell nekem mintának a festményemhez, a templomi Madonnához. Mária most segíts.

Másnap felkereste a templom lelkészét, akivel bizalmasan közölte, hogy egy Madonna képet óhajt a tem-

„Igenis erős közösségi érzék él agrárifjúságunkban“!

Irta: Radnai Mikes

Vitatott, erősen vitatott probléma népünk jóértelembe vett kollektív hajlama. Szervezhető-e, képes-e önmagát szervezni? Népünkben egyáltalán nem kisebb a szervezkedési készség és fogékonyság és épúgy képes a lelkesedésig értékelni a szervezkedés kulturális, gazdasági és hitéleti előnyeit, mint a nyugati népek. Csak az ily irányú gyakorlata hiányzik népünknek. De ha egyszer lábra áll az Alföld, e nagy gyerek, évszázadok látják majd meneteléseit. Erről tanuskodik általánosságban a szegedi D. F. mozgalom s kicsinyben a csanádapácai legényszövetség kialakulása.

Szenthelyi István káplán elmondja...

Mivel Csanádapácza is diadalmas érvet szolgáltatott népünk szervezhetősége mellett, megkértem Szenthelyi István, akkor még cs.-i káplán urat, vázolja a Katolikus Alföld olvasótáborra számára, hogyan állította egységes egyesületi csatasorba az apáczai legényeket:

— »...Mikor mint fiatal káplán láttam a falubeli helyzetet és bejártam a környékbéli falvakat, szomorúan kellett észrevennem, hogy csak kocsmákban lelte helyét és örömet az ifjúság. Azok voltak a vasárnap délutáni gyülekezési centrumok. Gondoltam, ha a kocsmá úgy le tudja kötni agrárifjúságunkat, nem képes-e erre egy egyesületi kultúrotthon, komoly és nemes szórakozásával? Miért ne lehetne tömöríteni agrárifjúsá-

gunkat is, hogy különbek legyenek, mint apáik, hisz ők a nemzet alapja és jövője?

Az egyesület megalakítására az is készített, hogy a legényifjúsághoz nem tudtam hozzáférközni, mivel semmi sem tartotta őket össze. S így nem tudtam modern hitéleti és kulturális energiákat közvetíteni számukra. Panaszkodva jött hozzám az egyik derék legény is: »**nincs senkink és nincs hová mennünk.**« Erre ajánlottam a legényegyesület alakítását.

A kezdet nagyon nehezen ment. Félénkek voltak. Az első összejövetelre alig jött el valaki. Erre Gyarmati Béla tanító, lelkes segítők, biciklivel ment, engedjék és küldjék a szülők gyermekeiket. Szép helyiség várta őket. Ekkor vettem észre, hogy a falusi legények rendszerint egy-két fiú után indulnak, aki a hangadó és tekintély közöttük. Ahová ezek mentek, oda a többiek is. Amit ezek csinálnak, azt a többiek is megteszik. Mikor így az egyesület ügyét és ennek nagy szerepét felismerték Márton Miska, Rác Anti és mások, akik mind intelligens és lelkes, jóakarató fiatalok voltak, rögtön megalakult a keret.

Igen ám, de kezdetben igen félénkek voltak és nagy bizalmatlansággal kezeltek. Szinte nem akarták elhinni, hogy jószándékkal közeledem hozzájuk. Billiárdasztalt vettem és játszottam velük. Még ekkor is idegenkedtek, de az tetszett nekik, hogy megverték. De azért mégis, hiszen az egyetemi alakulatokban is

plom részére festeni és azt kerettel díjmentesen ajánlaná fel, ha a kiszemelt mintáról, Lilókáról festhetné meg, miért is az ő közbenjárását kéri. Azt azonban nem árulta el neki, bár mint festőművésznek nagy sikerei is voltak, a nyilvánosság részére nem dolgozik s nem is a kenyere, mert gazdaságát és hozzátartozó ipartelepét vezeti s ezekből szép jövedelme van. A plébános közvetítette kérését az alezredestől, aki azonban udvariasan kitért a kívánság elől, mert a leányát nem akarta rábeszélni, hogy egy „piktornak modellt üljön.“

Dehát nemcsak a piktór ur festett, hanem Lilóka is szeretett a pihenőben festékekkel babrálni s egy ilyen alkalommal a „piktór“ a templomkert sűrűjéből észrevétlenül festeni kezdte a mit sem sejtő Lilókat. Fent a domboldalon azután folytatta a munkát. Mikor pedig Lilóka néhányszor térdelve dolgozott elhatározta, hogy egy imádkozó Madonnát fest meg a templom részére.

Soha ilyen kedvvel és szorgalommal munkához nem fogott. A hatal-

mas vászon napról-napra formálódott remekbe s csak a plébános segítségével tette lehetővé, hogy a „piktór“ csinyje titokban maradhatott, mert ő szerzett neki megfelelő helyiséget, ahol a képet befejezhetette. Mikor a megrendelt keret is megérkezett s a kép elhelyezésre készen állott, elment a villába s beküldte a névjegyét az alezredesthez azzal a kéréssel, hogy fogadná őt. Az alezredest nem tudta, hogy kiről, miről van szó, miért is elébe ment s mikor dolgozó szobájában helyet foglaltak, kérdezte tőle, hogy mivel lehet a szolgálatára.

— Katona előtt állok, tehát mint volt katona rövid leszek. Nem vagyok hivatásos festőművész, mert a föld és az ipartelepem adja nekem a kenyeret. Itt pihenvén a templom közelében, elhatároztam, hogy ennek a szép kis templomnak festek egy Madonnát képet. Az az óhajom, hogy a képhez Lilóka leánya mintául üljön, nem sikerülvén, kénytelen voltam más megoldást találni. A festmény most már kész s megtekin-

tető a plébános raktárhelyiségében.

— Mint a templom legelső jóakaróját kérem, méltóztassék a festményt megtekinteni és annak a templomban való elhelyezéséhez hozzájárulni, hogy jövő vasárnap már az oltár fölött láthassuk.

— Köszönöm az előzékenységet és megtiszteltetést — feleli az alezredest — szívesen megtekintem, de a templomban való elhelyezése az egyházi hatóság és nem az én hatáskörömbe tartozik.

— Én azt hiszem, hogy hozzájárulására is szükségünk van.

Hozzájuk csatlakozott a raktár előtt sétáló plébános. Amint a raktárhelyiségbe beléptek, éppen a lemenő nap sugarai ragyogóan világították meg a képet és teljes fenségében tárult eléjük az imádkozó Madonnát. Ugyanolyan piros bársonyos imádságmolyon térdelve imádkozott a magyarok Nagyasszonya, mint aminőn Lilóka szokta a misét hallgatni. Ruhája is olyan magyaros, amilyenben vasár- és ünnepnapokon meg szo-

körülbelül így van ez, játékkal lehetett csak a hideg jégkerget áttörni és meleg közvetlenséget létrehozni. De így sikerült.

Rövid idő alatt észrevettük, hogy nem urhatnám-ság és túlzás vezet, hanem a szeretet és használniakadás. S mind nagyobb örömmel csoportosultak körém, kitárult előttem lelkük, érzelem- és nemes gondolatviláguk, előadták problémáikat, terveiket, gazdasági célkitűzéseiket. Ismeretlen fogalom volt addig, hogy pap szóbaálljon velük. Sétáltam velük, felkerestem őket otthonukban. Az egyenrangú embert tiszteltem meg bennük. Ez érthetően nagyon imponált derék legényeimnek. Baráti alapon kell közeledni feléjük, közvetlen érintkezéssel. Hisz ki ne tárná fel akkor lelkét lelkipásztora előtt? Ritkán lépték át a tisztelet határát, de akkor is ők maguk intették meg a tiszteletlenül viselkedőket.

A helységet otthonná tettük. Elláttam folyóiratokkal, könyvekkel. **Bizony, van kultúréhség fiainkban.**

A kocsmákban feltett kalappal billiárdoztak, káromkodások és nem épületes megjegyzések közepette. Szóval kultúrátlan, kocsmái stílusban. Ezekről az izléstelenségekről leszoktak. **A helységbelépéskor »Dicsértessék«-kel köszöntik egymást. »Ne kocsmázzatok. A kocsmában csak pénzetek kell. Ez otthonotok.«** És örvendetesen sikerült az egyesületi önérték felkeltése.

Rövidesen áttértünk a műkedvelői előadásokra. Ezek a kollektív vállalkozások rendkívül öntudatosították őket és nagyon fokozták az összetartozás érzését. S mondhatom, a műkedvelői szereplés rendkívül nagy hatással volt nyelvezetükre, fellépésükre, viselkedésükre. **(S milyen nagy hatással lenne katolikus lelkületükre, ha jó és modern katolikus szellemű darabjaink volnának.)** Hihetetlen sok színészi intelligencia lakozik bennük. Bámulatos alakítóképesseggel egyformán játszottak urat, katonatisztet, népitípust. Igenis, állítom,

hogy a mi legényeink jóakaratóiak, intelligensek, vezethetők, szervezhetőek, hajlanak a jó szóra. Kicsit nyerssek, de ezt magával hozza a falusi millió és foglalkozásuk.

S mikor így tömegben szólítottam fel őket katolikus vállalkozásokra, ez játszi könnyedséggel ment. »A miséken ott lesztek?« »Ott.« »A tag egész ember, tehát egész misét hallgat, s nem megy ki úrfelmutatás után.« Megszűnt a régi rossz szokás. **A vasárnapi misén mindig két tag ministrál.** S megjegyzem, a husvéti gyónást mindig elvégezték, a karácsonyt is. Az apa fiával jött, az anya lányával. Sokan szégyelték, hogy nem volt jobb ruhájuk, de ők sem mulasztották el a szentéseket, hanem a kora reggeli sötétben jöttek.

Nehezebben ment a komolyabb, a szellemi megnevelés. Ha ilyen komoly előadást előre meghírdtettem, nem jöttek, megszöktek. Erre úgy oldottam meg a dolgot, hogy esténként, amikor telve volt a játékerem, felugrottam egy kis sámlira. »Le a dákot! Kis csendet kérek. Akarok valamit mondani!« (S mellesleg megjegyezve, a tanító úr ekkor a gyöngébb akaratúak miatt a háttérben bezárta az ajtót.) De az ilyen rövid, 5—10 perces, aktuális beszédekét rendkívül szívesen vették, pláne később, már az előre meghírdtetett előadásokra is eljöttek, teljes létszámban, sőt meghívtuk ezekre a szülőket és az intelligenciát is. Így keletkeztek a műsoros délutánok. **S ma az egyesület a faluban közvéleményalakító erő.** A plébános úr mellett különösen a főjegyző úr volt nagy segítségemre. Majd Annus Antal okl. tanító kapcsolódott bele egyesületünkbe lelkes aktivitással.

Tavaly előtt pl. Szent Imre napján zenés-fáklyás felvonulást rendeztünk s nagygyűlést. Ott volt az egész falu. Az egyesület báljai pedig a falu báljai.

Érdekes megemlíteni, hogy mikor megalakult a futbalcsapat, a helybeli zsidó fiúk is jelentkeztek.

— »Ha belépnek, lesz-e beleszólásuk?«

kott jelenni; az arca pedig a megszólalásig a Lilóka arca.

— Édes öcsém Uram, nagyon köszönöm és gondolom, a plébános ur és a hívők nevében is tehetem. Köszönjük a fáradozását és áldozatkészségét; mert a kép templomunknak egyik ékessége lesz. Most azonban a fényesen sikerült „merényletbe“ bele kell vonni a leányomat is.

A plébános már is érte ment s Lilóka a kölcsönös bemutatkozás után a festmény szerzőjét szívélyesen üdvözölte s hangsúlyozta, hogy a kép gyönyörű, csak amiatt van aggodalma, hogy a kép nagyon, sőt nagyon hasonlít öreá.

— Bevallom a művész úrnak, hogy sejtettem valami turpisságot, mikor a templom kertjében festegetett, de azt még csak gyanítani sem mertem volna, hogy ilyen fenséges rendeltetésű festménynek leszek a mintája. Nem tudok mást mondani, mint azt, hogy boldoggá tett.

Igy ismerkedtek meg s Lilóka nem is sejtette akkor még, hogy az

ő boldogsága tulajdonképpen csak most kezdődik.

Nyaráló társammal közben odaérkeztem a park pihenőjéhez, ahol egy szép, fiatal magyar asszony kacagva kergetődött két aranyos gyermekkel. Megálltunk és így fejezte be az érdekes történetet.

— Ime láthatja, hogy a templomi Madonna és Lilóka arca teljesen ugyanaz. A festménynek az oltár fellett való elhelyezése után négy hétre meg volt az eljegyzés, Karácsony táján pedig Lilóka a boldog „piktorféle“-nek boldog felesége lett. Ez a két baba pedig a szülők boldogsága.

Mária segített.

(Z)

— **A filmügyek katolikus kérdései.** Folyó évi december 17-én kezdődnek a katolikus filmügyek három napon át tartó tárgyalásai, melyre az érdekeltek és érdeklődők nagy számmal jelentkeztek. A tárgyalás kiinduló pontjával a Szentatya Vigilanti cura kezdetű enciklikája szolgál s annak felismerése, hogy a multban katolikus befolyás a világ filmpolitikájában nem igen érvénye-

sült. Talán azért, mert a szükséges eszközök nem állottak rendelkezésre. Éppen azért, mert e téren a vezetést a katolikusok átengedték azoknak, akiknek a film csakis üzlet volt, szükséges a Szentatya komoly figyelmeztetése után olyan értekezletet tartani Rómában, ahonnan azután megindulhat az egész világra terjedően a filmügyekben a katolikus befolyás érvényesülése. Napiranden van az a fontos kérdés is, hogy miként lehet keresztülvinni a gyakorlati életben a filmekben, a közönséget megnevelni arra: legyen képes a jót a rossztól megkülönböztetni. Ez fontosabb a katolikus filmek előállításánál is. Itt az állami beavatkozás sokat lendíthet az előzetes cenzura bevezetésével és a katolikus értelemben jónak minősíthető filmek előnyökben való részesítésével. Az ilyeneknek gazdasági nézőpontból való előmozdítását lényegesen segítheti a keresztény sajtó, amelynek olvasására szintén nevelni kell a közönséget. Mindezeket Rómában, a katolikus filmértekezleten most megbeszéljük és remélhetően a célravezető módszert meg is találjuk.

— »Még tanácsadási joguk sem« — mondottam. Jöndulatúak voltak, de a fiúk sem akarták őket.

De rendkívüli tag 4 evangélikus fiú is. Jelvényviselési jogot is kértek. Ők is »Dicsértessék«-kel köszönnek.

A tanyai lakosság lelke a legénységünk. Fagybajégbe is bejártak misére, gyűlésekre. Kemény társaság. Ott néhány nagyon derék tanyai legény hozta lelkesedésbe a többieket. Mikor elvégezték munkájukat, csoportostul jöttek s úgy mentek is haza. Hiába, a puszták tiszta levegője igen megedzi az embert. Romlatlanná, egyeneslelkűvé.

Tehát, igenis, erős kollektív érzék lakozik agrárfiúságunkban is. Ha az embert, a vezetőt, megszerették, falkástól mennek utána. Ha a vezető következetes munkával és nagy szeretettel foglalkozik velük, hihetetlen erőközösséget képes kiépíteni. S rendkívül büszkén és szívósan ragaszkodtak az egyesületi közösséghez. S az apáczai fiúk mindig büszke önérettel beszéltek arról, hogy az ő egyesületük volt az első. Ugyanis egyesületünk óriási érdeklődést váltott ki az egész környéken, úgy hogy hamarosan megalakult Kaszaperen, Csanádpalotán, Magyarbánhegyesen, Kunágotán, Kováczházán. Így indult meg azután lassan az egész Felső-Csanádban az agrárfiúság megszervezése, mely azután nagy lelkesedéssel csatlakozott a még nagyobb átfogójú D. F. nagyszabású mozgalmához. Én is örültem és örülök, hogy elvethettem a jó Isten kegyelméből egy oly magot, mely kikelt, s mely hajtásokat termelt a szomszédos községekben is, hogy egy nagy fa ágait gyarapítsa. Ez alapfeladatunk. Ha az agrárfiúság megismeri és magáévá teszi Krisztus ügyét, mindent megnyertünk, ha ezt elmulasztjuk, elveszett minden, hazánk is.

Megjegyzem még, csak úgy mellesleg, igen furfangosak ám az apáczai legények. Többször kellett bosszankodnom, mert ismételtén becsaptak. De hogy

utána gondolkodok, csak nevetek rajta. Az idő múlásával úgy látszik, az öröm is örömmé lesz.

»Mi megborzadunk, kik nap-nap után látunk éhező gyermekeket!«

Csernyus Sándor igazgató-tanító, intelligens, élesszemű, népét jól ismerő pedagógus mondotta e mondatot, könnyel a szemeiben, mikor elemi iskolás növendékeiről beszélt:

— »A táplálkozás végtelenül gyenge. A gyermekek 40 százaléka talán egyszer lát csak húst hetenként. Naponként egyszer esznek főtt ételt, de ez is csak levesből és egy szelet kenyérből áll. Ha valaki jobbacská kenyeret hoz az iskolába, menthetetlenül eltűnik táskájából. S télen a munkásházak 90 százaléka fűtés nélkül marad. Nem bírják beszerezni, ha felkükét adják sem. Segélyakciót szerveztünk, de ez nem képes a hiányosságokat teljesen fedezni, hisz a ruházkozásban is óriási fogyatékoságok vannak. Sokan csak jobb időben tudnak iskolába járni, vagy félnapos turnusban, váltott ruhában. A tél folyamán minden gondunk a gyermek. Mindent értük. Mert sötét a kép.

A taneszközt 50 százaléka szerzi be csak. A többi húzza-halasztja, 20 százaléka nem képes beszerezni. Befiratósi díjakból szoktuk vásárolni.

A gyermekek egyébként rendkívül intelligensek. Néhány bámulatosan élénk tehetség van minden osztályban, különösen a lányok között. 20 százalékuk kitünő.

Általában erősen fejlődik az iskola nevelőhatása alatt az erkölcsi érzék. Lassanként ellensúlyozza a millió rossz hatását.

Általános megfigyelés, hogy az emberek komolyodnak. A megnehezedett élet vissza viszi őket Istenhez. Nagy remények előtt állunk. Az élet tisztulóban van: a felemelő hitélet jegyében.

Leánykongregáció falun.

Mondanom sem kell, hogy nagy érdeklődéssel nyomoztam adatait és működési formáját. A plébánián el-

Magyar Karácsony!

Leszáll az Ige . . . Mária gyermekében
Az ég a föld porával egyesül;
Angyalkar zeng magasztaló hozsannát
A kisdédnek méltó kisérettül.
A földet is Szent rezgés járja át.
Mídon fogadja alkotó Urát.

S az emberszív, feledve szenvedésit,
Öröm s a hála szent tűzésben ég;
Elszáll a kunyhó durva jászolához
S rongyok között imádja Istenét,
Ki elhagyva Királyi trónusát
Az embert mint kisdéd karolja át.

Menjünk mi is imádni jászolához,
Mi meggyötört, mi árva magyarok!
Csak Ő, e gyermek tudja szenvedésünk
S szívünkben mennyi fájdalom sajog.
Ki földi létbe sírva szálla át,
Megérti nemzetünk panaszszavát.

Menjünk mi is, csak úgy — könyűszemekkel,
Ne fájjon az, hogy rongyos a ruhánk,
Hisz Jézus is csak könnyein keresztül
Szalmán s rongyok közül mosolyg reánk.
Ne fájjon az, hogy mit se visz kezünk:
Ő tudja, hogy kifosztva nemzetünk.

Mi nem vihetjük el kis jászolához
A három szent király ajándokát.
Arany?! - csak volt a dús magyar hegyekben
S ma mind koncos kezekre szálltak át.
Mások kezén az ősi szent javak
S koldusnál a magyar ma koldusabb.

Tömjént, az ünneplésnek illatát
Hogy tudna adni bánatos szívünk?
Mióta latrok konca lett az ország
Derűt, se ünnepet nem ismerünk
Ajkunkon a mosoly sírásra vál
Hogy annyi testvérünk rabláncba jár.

A munka szívet mardosó keservét
— A sors belőle bőven osztta ránk —
Ezt mért vigyük, kis Jézus, jászolodhoz?
Lesz benne részed életed során.
Váltságul, mert oly sokszor vétkezünk,
Legyen fenéig az öröm — miénk!

De elvisszük Hozzád magyar szívünket,
Mely ezredéve hiven a Tiéd.
Ha néha elhagyánk, de viszatértünk
Hisz kívüléd nincs senki, aki véd,
Ha szenvedünk s ezer baj súlya nyom:
Tenálad az erő, az ótalom.

Tekints kis Jézus, hű magyarjaidra,
Kik szenvedésben oly egyek veled.

Derítse föl kis ajkaid mosolya,
Derítse a borús magyar eget.
Tekints reánk: szemednek egy sugára
Áldást derít a bús magyar hazára.

Légy árva nemzetünk erős királya
Rabláncunk törje szét kicsiny kezéd,
Rabságukból hozd vissza véreinket
S az ezredéves ősi végeket.
S a visszaadtad nagy magyar hazát
Hadd zengje végig újra Glóriád.

— Uj vallásmegjelölések Németországban. A német birodalmi belügyminiszter legújabb rendeletében megtiltja, hogy azok, akik valamely egyháznak nem tagjai, magukat disszidenteknek (különváltaknak) nevezzék, ezek közé eddig a »vallástalanok« is számították. A rendelet szerint tehát ezentul hivatalos írásokban a következő megjelölés egyikét kell alkalmazni: melyük vallás — vagy világnézeti közösségnek tagja, Istenhívő, vallástalan. E szerint tehát a német nemzeti szociálist must világnézetnek nyilvánítja, tagjait nem tartja vallástalanoknak.

sárgult, kétkötetes jegyzőkönyvet adtak a kezembe. Egyszerű falusi lányok darabos, lassan papírra vetett írása. Váltakozva lila és fekete tintával. Jobbradült, majd egyenes állású betűvetéssel. Itt-ott feldíszítve, — mint a költő mondja — »édes« helyesírási hibákkal. S miközben olvastam, kongreganista lelkemből valahogyan könnyek túltáztak szemembe s az egyszerű sorok színes »himes írássá« színeződtek. Hisz bodorhajú és szöszkefürtű, kőkényszemű és fekete nézésű temperamentumos falusi magyarlányok meghatott és a Nagyboldogasszony szépségétől elragadott lelke áradt belőlük.

De nemcsak tavaszról áll az élet.

A jegyzőkönyv eléggé hű tükrö a kongregáció tevékenységi »évszakváltozásának«, működésének, virágzásának és krízisének egyformán. A következő sorok szívbemarkolóan beszélnek.

Első fázis: »A Nagyságos úr (Sulyok István v. plébános) összehívott bennünket litánia után az iskolaterembe s Szűz Mária lelki szépségéről beszélt és a kongregáció hasznáról.« »Prézésünk a szabályokat magyarázta.« »Megtanultuk a kongregációs himnuszt. Nagyon szép.« »Közös szentáldozást végeztünk.« »... a női erények szépségéről beszélt.« »Az első tagavatást ünnepélyllyel kötöttük össze s vendégünk volt Anton Etelka, a csanádpalotai leánykongregáció prefektája, kinek buzgólkodására alakítottunk meg. 8 tagot avattunk s 5 jelöltünk van.« »A missziós páter a kongregáció főcéljáról nagygyűlést tartott.« »Prézésünk apostoli áldást hozott Rómából.« »... a lelkiéletéről beszélt.« »Már egy pár darab könyvünk is van.« »Prézésünk a sajtóról magyarázott.« »Az okos divatról beszélt.« »Gyűléseinket kéthetenként tartjuk.« »Vallásos irányú műkedvelő előadást rendeztünk. Az énekkar magyar és latin szövegű énekeket adott elő.« »A női hivatásról beszélt.«

Második fázis: A plébános úr előregedése folytán már az alakulás utáni harmadik évben beáll a krízis, a következő tünetekkel: »1925. Csak 7 tagunk és 10 jelöltünk van.« »A jelöltek lanyhák, az avatás elmaradt.« »Senki sem akart szerepelni a karácsonyi pásztorjátékokon.« »Bálla akarják egybekötöni az előadást.« »Az énekórára nem járnak.« »A jelölteket teljesen lefoglalja a tánciskola.« »Az avatás megint eltolódott.« »A gyűlésen csak tizen jelentünk meg.«

Harmadik fázis: »Szenthelyi István s. lelkész hanyatlóban levő gyülekezetünket felemeli.« »4 tag és 20 jelölt.« »Elvállaltuk a templomi ruhák javítását.« »Erősen dolgozunk, hogy Szűz Máriának minél több hűséges tisztelője akadjon községünkben.« »Református leánybarátaink is járnak gyűléseinkre.« »3 napos lelkigyakorlatot tartottunk.« »Ismételten előadtuk »Az Ur keze« c. színdarabot.« »Rossz sajtó ellen küzdünk.« »A szegény gyermekek számára mi varrjuk a ruhát. Az anyagot a község adja.« »A világi farsangi szórakozás elragadta jelölteink nagy részét.« »A hanyag tagokat töröltük.«

1935. szeptember óta, mint Annus János Joghallgató jelzi, Gáti Lajos káplán a kongregáció prézese. A gyűlést látogató tagok száma 35—40. A cél: »hogy Máriát tisztelő édesanyák legyenek.« A gyűléseken szertartás, elmélkedés, énekszám, szavalt, felolvasás szerepel. Három alkalommal is rendeztek azóta jólsikerült műsoros teadélután, többször közreműködtek a Kat. Hj. Egylet előadásain, és télen segítettek a szegény gyermekek ebédkiosztásánál. Nagyszerű »nemzetközi« kezdeményezés is történt. Junius 28-án vendégségbe hívták a magyarbánhegyesi Leánykongregáció 20 tagját. A délelőtti szentmisén közös áldozás volt, délután pedig teával egybekötött pompás gyűlést tartottak. A látogatást augusztus 30-án hintós kirándulással adják vissza.

(Az ilyen faluközi kirándulások nagy fontosságát csak akkor látjuk igazán, ha számba vesszük, hogy a falvak abszolút elzárkózott életet élnek, egymással nem érintkeznek, s ha ez elvéve előfordul, akkor mint legnagyobb élményüket emlegetik, sőt unokáiknak is arról mesélnek, hogy is volt az, mikor a nagymama egyszer 30 évvel ezelőtt az 5 km-re fekvő szomszédos faluban járt. (A szerző.) Gáti prézes urat nagyon szeretik, mert sokat törődik a kongregációval és súlyt fektet arra, hogy a külső szín mellett a lelki tartalom is meglegyen.

Befejezésül még megemlítem, hogy a falu idősebb generációja rendkívül ellenségesen fogadja a kongregációt s még ma sem barátokoztak meg vele. Idegenkednek minden újjátástól. Különösen a Rózsafűzér-társulati asszonyok ellenezték a végsőkig, primitív és kissé mulattató érveléssel:

— »Maradjanak minálunk. Nekik talán különb Máriájuk van? Nem úgy van, csak egy Mária van. Azóta a Mária-ünnepekkor nincs lány, aki a mi Máriánkat vigye. Mind a Kongregációs zászlóhoz áll...«

E szavakat kézlegyintések és szemvillanások kísérték.

— »De talán nem vették észre, hogyha a lányok külön vannak, jobban megnevelődnek, hisz az ifjúságnak más az észjárása?« — kockáztattam meg a kérdést, kissé hátrább állva.

— »Ó, ott is csak úgy vannak... Nagyon ki van halva a vallás, meg a hit a népből, meg az egyesületből. Nagyon elvagyunk a rosszban. A jót pedig ellustálják.«

Terüszertü falusegítü munkát

vezetett be a veszprémi Katolikus Népszövetség. Az A. C. ez évi programját valósítja meg ezzel a munkával. Csakhogy a gyűlésezések és elhatározások még nem vezetnek eredményhez. Erre mutat példát a veszprémi Kat. Népszövetség, hogy hogyan kell a terveket tette váltani. A munka elvégzésére manapság mindenütt szakembereket kívánnak. A falu nevelési és szociális munkájának szakszerű elvégzésére állástalan tanítónőket képeztek ki, egy héten keresztül, gyönyörű, terüszertü, tapasztalatok alapján összeállított munkaterv szerint, november 9-től 14-ig. Ennek a tanfolyamnak főbb problémái voltak: Az emberi lélek és erkölcsi világa. Jellemképzési anyag és módszer. Nemzeti életismeret. Gazdasszonyi tudnivalók. Kedélynevelés. Nőnevelési munkaterv. A tanfolyam hallgatói előzőleg 3 napos lelkigyakorlaton vettek részt. Még távolabbi előkészítése is van a falumunkának, mert 24 állástalan tanítónő három hónapos tanfolyamon tanulta a háziipari munkát.

Az így előkészített falumunkások a községek vezetőivel történt megállapodás szerint mennek ki a faluba s ott elsősorban a leányokat és asszonyokat igyekeznek nevelés alá venni, hogy az asszony jó háziasszony és anya legyen, aki a mai szűkös anyagi viszonyok között is a kevés terméskből tudjon elég és jó táplálékot nyújtani a családnak és lakását egészségessé varázsolni. A falutanfolyamok is mind háromnapos lelkigyakorlattal kezdődnek, hogy az elvetett magvak jól előkészített talajba hulljanak.

Ha kitünü keresztény
ujságot akar olvasni,
fizessen elő a

Nemzeti Ujságra

Egy régi karácsonyeste

Irta: Rösler Tamás Leó.

Régi pátriában, ahol szüleim általános tiszteletnek és szeretetnek örvendhetek, a názáreti Jézuska születését, a családi körben való ünneplés után, a község minden számottevő egyéne, a mi családunk asztalánál is ünnepelte.

Ugy 5—6 órakor este felgyulladtak nálunk a karácsonyfa gyertyái, beragyogva az akkori egyszerűbb szokáshoz képest aranyozott-ezüstözött diókkal, almákkal, fényes papírból készített láncokkal feldíszített, az akkor még magyar Kárpátokról hozott magyar fenyőket.

Csak jó szüleim, két nővérem, én és a belső cselédség állottuk körül a karácsonyfát, csak a mi ajkainkon csendültek fel a »Mennyből az Angyal« és a »Pásztorok« örökeltű hangjai, de a karácsonyfa alatt voltak az azok részére is szánt adományok, akik leginkább rászorultak és érdemesek voltak a közvetlen támogatásra.

Némán állottuk körül a karácsonyfát mi gyermekek, még nem is tudtuk igazában átérteni a szeretet ünnepén megnyilatkoztatott szeretet nyilvánítását, de jó szüleink szemében látott könnyek bizonyították azt, hogy a szeretet nemcsak a hozzánk tartozóknak való ajándékok juttatásában és ajándékok nyújtásában leli krisztusi eredetét, de abban is, hogy jó szívvel, jó lélekkel osszuk meg azt, amink van, azokkal, az Isten-Ember nevében, kik nem ünnepehetnek egy boldog családi körben, egy boldog karácsony estét.

Mi gyermekek még sokáig maradtunk a karácsonyfa mellett, apa, mama és a cselédség azonban észrevétlenül eltűntek, hiszen reájuk még más feladat is várt: a szeretet ünnepén szeretettel fogadni azokat, kik a krisztusi szeretet és megértés vallásában jönnek megtisztelni ünnepélyesen megterített családi asztalunkat.

Ugy 8 óra tájban gyülekeztek a meghívottak és mi gyermekek, ha nem is voltunk kíváncsiak arra, mi lesz vacsorára, annál inkább készültünk a család Benjaminja születésnapjára; hiszen a szent estét követő vacsorán került felszolgálásra az éveim számához igazodott gyertyákkal ellátott torta is...

Gyülekeztek a vendégek, a községi társadalom minden rétegének képviselője megjelent hajlékunkban, és mielőtt anyám az asztali áldást még elmondotta volna, Trócsányi Pista bácsi, vincellérünk, minden tokaji-hegyaljai hétköznapi szokást megkerülve, már töltötte minden jelenlevő kehely-poharába a régi és édes-ségét elvesztett tokaji aszút.

Már megjelentek a meghívottak mindnyájan. Anyám az asztalfőhöz ment, elhangzott ajkáról: »Édes Jézus, légy vendégünk. Áldd meg, amit adtál nekünk.«

Keresztvés után atyám vette kezébe a kristálypoharát és habár még csak 15—20 év előtt jöttek Magyarországra, ősmagyar szokás szerint emelte áldásra poharát és benne azt a bort, mely a karácsonyi ünnepek Szentmiséiben a názáreti Jézuskából Krisztussá vált Megváltónk vérévé változik.

A hernádi főtt csuka, főtt harcsa után valamely előétel, azután pedig a többi finomságok követ-

keztek, majd mama felállva, hosszú évek szokásához híven bejelentette, hogy mostantól kezdve nincsen vendégje családunknak, mi magunk is, családunk tagjai, vendégei vagyunk a názáreti Jézuska szegényei asztalának.

Ezentúl mindenki, mindenért, amit fogyaszt, fizessen tehetségéhez képest az előtte felállított perselybe, — a hármasság Egyisten Szeretet Istene, szeretettel veszi az adományokat.

Meg kell magyaráznom, miért is volt szükség a szeretet ünnepén arra, hogy az emberszeretet kézzel foghatólag és gyorsan felhasználhatólag kifejezésre jusson.

A tokaji-hegyalját még a boldogabb béke években is sok elemi csapás érte, majdnem minden évben, különösen szülőközségemben volt ez érezhető, mert a nagyközség házainak legnagyobb része csak zsupszalmával volt fedve és nem mult el nyári vasárnap, hogy ne hangzottak volna fel a templomok harangjának kondulásai.

Lehet, hogy bosszúból, de úgy vélem, inkább virtuskodásból, hétről-hétre járta a gyújtogatás és bizony, ha a názáreti Jézuskából Krisztussá vált Megváltó nevében nem járult volna a szeretet ünnepén a nyomor enyhítéséhez a község 5 különböző vallású lakossága, akkor az amerikai kivándorlás még nagyobb mérveket öltött volna.

No de folytassuk a vacsorát.

Előkerült minden jó, amivel Isten családunkat megáldotta, fogyott a vinkó, szomorodni és aszú, a jókedv és adakozási készség is növekedett és a születésnapom öröme felszeletelt égetett mandulatorta még a leányok zsebében féltve őrzött Szűz Máriás 25 krajcárosokat is elővarázsolta — mert a leányok is e tortára fenték egész vacsora alatt fogukat, tudván, ha az első el is fogy, majd kerül nyomába akár öt is.

Végre feltörte mama a tortát!

Mi gyerekek mint egy csicserahad tolongtunk a feltört torta körül, míg az öregek jó indulattal gyönyörködtek örömkömben és fogyasztották poharaik tartalmát.

Még csak a szent ünnepre félretett szőlő- és gyümölcs elfogyasztása volt hátra és az asztali hálaadás után jött az asztalbontás.

Most következett az igazi multság! Mindig a szintén jótékonycélokra fordítandó tombolával végződött az esték szórakozása.

Természetesen mindenki nyerni akart, ha nem is cseréppipát, de legalább is valami kézimunkát. Különösen az egyik kedves bácsi pályázott az ismeretlen főnyereményre, sőt bármilyen spórolós is volt, felajánlotta a főnyeremény megnyerése esetére egy 10 forintos bankót a jótékony célra.

Összenevettek a tombola számait húzó leányok és már mindenki biztosra vette, hogy — ha kegyes csalással is, — de a külön jótékonykodást megígért bácsi fogja az első quinternót elérni.

Megy a húzás nagy izgalmak között és a jó bácsi meg is nyeri a főnyereményt.

Kíváncsi mindenki a főnyereményre, melyet egy nagy láda rejt magában. A bácsi izgalma leírhatatlan. Próbáljuk a ládát felnyitni, de annak födele olyan erősen van leszögezve, hogy vincellérünket kell előhozni, aki baltával feszíti föl a ládát.

De milyen csalódás! A nagy ládában egy másik van és ezt követőleg még vagy öt kisebb. Végül sok húzás, feszegetés után a legkisebb ládából előkerül egy szép bársony doboz. A kíváncsiság tetőfokára hág. A boldog nyertes a kikészített 10 forintost izgalomban megtézi egy szép új 5 forintossal és felnyitja a bársonydobozt — de majd elájul a bosszúságtól, mert a bársonydoboz selyem bélése egy heringet takart, mely még ráadásul le volt locsolva kölnivízzel.

Már majdnem haraggal végződik a szentestei vacsora, de ekkor megszólalnak a harangok, oszlik a társaság, hogy az éjféli misén a templomban dicsérje az Urat, ki elküldötte Fiát a világ megváltására.

Régen volt, talán csak mese volt!

Karácsony ünnepét üljük most is, de oly szomorúan világítják meg a karácsonyfa modern díszait a modern világító testek. Nincsen meg ma már a jókedy. Hiányzik a boldogság, hiányzik a megelégedettség, hiányzik lelkünkől a Krisztus igazi szeretete.

Nem a magyar Kárpátok ormairól hozták a nem magyar fenyőket. Hogy legyünk vigak, hogy legyünk boldogok!? Magyar keresztény szívben lakozhat-e még Trianon után boldogság, reménység?

Higgyünk Benne, kövessük tanait, názáreti Jézuskából Krisztussá lett Megváltónknak s akkor megérjük még a boldog magyar karácsonyt, amikor a magyar Kárpátokról hozott magyar fenyőket nem csak a gyertyák fénye, de a mi mindig kitartott és kitartó magyar hitünk és magyar reménységünk fogja beragyogni, mi pedig továbbra is vallva a krisztusi szeretetet, újra boldogan fogjuk zengeni a szent estén:

»Dicsőség mennyben az Istennek,
Békesség földön az embereknek.«

SZEGEDI ÚJ NEMZEDÉK

a szegedi keresztények politikai napilapja
Ön miért nem fizet elő?

ÓRA, ÉKSZER javításnál, vásárlásnál forduljon bizalommal

Tóth óráshoz 13. sz. alatt
Kárász-utca

Tört arany és ezüst beváltás
Nagy óra- és ékszerjavító műhely.

Ingyentej

A gyermek mind kevesebb lesz az olyan családban, ahol pedig mód volna a fölneveléshez. Ennek a szomorú jelenségnek oly mélységes okai vannak, amiről külön kellene cikkeket írni, röviden csak abban foglalhatjuk össze, hogy az ilyen családokban, társadalmi rétegekben nincs igazi vallási érzés, amit vallásnak tartanak, csak külsőség, sablon a maguk lelkiismerete elhallgattatására. Ahol pedig van gyermek, sokszor sok, ott is kevés helyen van meg az igazi vallásos érzés a városban különösen, sokszor a faluban is. Ez azonban nem mentesít bennünket az alól, hogy ne gondoskodjunk a gyermekekről, különösen katolikus szociális intézkedések megszervezésével.

A gyermekeken elsősorban erkölcsi és hitbeli szempontból kell gondoskodni. Módot kell adni arra, hogy a gyermekek az iskolában, a templomban hallott, tanított vallásos életszabályokat elsajátítsák, lelkükben a krisztusi tanítás megerősíttessék. Együttal gondoskodni kell arról, hogy a gyermekek a káros befolyások alól kivonassanak, hogy jók maradhassanak. Erre kellene egyházhozségenként gyermekjátzó tereket létesíteni, hol tavasztól-őszig a városrész gyermekei, kiknek szülői elvannak foglaltva a gyári munkában, felügyelet mellett eltölthessék a napot. Télen az emellé megépített napközi otthonban kell a gyermekek felügyeletéről gondoskodni és családi nevelésbeli hiányukat pótolni.

A másik tényező a test ápolásával kapcsolatos intézkedés, amit az előbbi lelki tényezők nevelésével kapcsolatosan szintén az egyházközségeknek kell ellátni. Itt jutunk a címnek jelzett munkakörhöz. A szegény sokgyermekes családok gyermekei csekély és értéktelen táplálkozásuk következtében hamar legyöngülnek s a betegségek támadásainak, különösen a fertőző betegségeknek nem tudnak ellentállni. Az alföldi sok gyermek a halálozási statisztika megjavításában nem igen játszik nagy szerepet, mert a tüdővész időelőtt elviszi őket. A tejjel lehet leghatásosabban a szervezetet úgy megerősíteni, hogy ellenálljon a fertőző betegségeknek. Úgy a falun, mint a városban ha eredményesen akarunk a tüdővész ellen küzdeni, az legyen a gondunk, hogy a még egészséges szegény gyermekeket lássuk el annyi tejjel, ami megerősíti szervezetüket a fertőzés ellen. Az egyházközségi játszótér és gyermekotthon, vagy gondozó felszerelendő tejjívóval.

Az egyházközségi költségvetésben hiába szerepelnek a kulturális, vallásos célokat szolgáló tételek, ha nem gondoskodunk a gyermekek egészségéről, akiknek majd átadjuk a mi katolikus kultúránkat. Nemcsak azokra a gyermekekre kell számítani a katolikus kultúra átvételénél, kiknek szülei gondoskodhatnak a magasabb műveltség megszerzéséről, hanem a nagy tömegnek katolikus kultúrával való telítéséről is gondoskodnunk kell. Annak, hogy a nép alsóbb rétegének lelke mélyéből fakadó vallásossága ellenére sincs katolikus, egyházas, keresztény meggyőződése, oka éppen az, hogy a gyakorlati katolikus kultúrával nem ismertettük meg.

A szovjetet csodálják, hogy honnan vannak fanatikus terjesztői s a halálba menni kész hívei?

Onnan, mert ezeket a fanatikusaikat gyermekkoruktól kezdve az iskolákban, a napközi otthonokban adott pohár tejjel, darab kenyérral együtt a kommunizmus gondolataival táplálták. S mivel látják, hogy amióta eszüket bírják mindent a szovjettől kapnak, ha most még szűkösen is, a szovjetet szolgálva megteremthetik azt a kommunizmust, amely mindenkit oly jóléttel tud ellátni, mint a vezetőket.

A katolikus egyházközségeknek a feladata, mert ezek rendelkezhetnek megfelelő anyagi eszközökkel, hogy a katolikus szegény társadalmi osztályok sok gyermekeit kis koruktól kezdve lássa el ingyen tejjel, kenyérral, krisztusi nevelő eljárás útján mélységes hittel és öntudattal, hogy lássa meg a felnövő generáció, miszerint a katolikus Egyház az, akinek tanítása alapján lehet a polgári társadalmat megtartani és megváltoztatni úgy, hogy a dolgozók minden rétege munkája után oly keresettel láttassék el, mely megelégedést és krisztusi életelvekkel végig élve már a földön is boldogságot teremtsen közöttünk

Egy csanádi pálos-püspök a 17. században

Irta: Juhász Kálmán.

Gróf Kéry János középiskoláit Pozsonyban végezte, majd a bécsi egyetemet látogatta, mint az ottani Szent Borbála-intézet növendéke. Három évig hallgatott bölcsészetet. Mint egyetemi hallgató a bécsi Szent István székesegyházban Szent László ünnepén beszédet mondott, melyet kinyomatva, IV. Ferdinánd királynak ajánlott. Miután a szabadművészetek és a filozófia doktorává avatott, belépett a pálosrendbe. Novicius-éveit a horvátországi Lepoglaván töltötte és a szerzetesi fogadalmak letétele után a római Collegium Germanicumba küldetett. Rómában édesatyjának egy meghitt ismerőse, Barberini Ferenc kardinális vette pártfogásába. Minthogy bölcsészetet már Bécsben hallgatott, csak négy évet töltött Rómában. Tanulmányai végével nyilvános vitakozásra bocsátották, mire elnyerte a teológiai doktori rangfokozatot. Rómából visszatérvén Pápara, onnan Lepoglavára helyeztetett, hol filozófiát adott elő. Néhány év múlva a nagyszombati pálosnövendékek lelki igazgatója, majd a rendfőnök „titkára és társa”.

Alighogy a tanszéket elfoglalta, kitört az 1663–64. évi török háború. Horvátország védelme Zrinyi Miklósrá bízott, kinek csapataiban bátyja, gróf Kéry Ferenc küzdött. Kéry a kortárs és szemtanú hitelességével, valamint a történetíró tárgyilagosságával feljegyezte e hadakozás eseményét, kronologikus sorrendben és — figyelembe nem véve néhány elvetést — idejüknek helyes megjelölésével. De nem érte be azok száraz regisztrálásával, hanem hozzájárult az akkori élet titkaiba bevilágító egyéni okadatolásait is, Minthogy időben olyan közel állott az eseményekhez, hogy azoknak mintegy csak arcélét láthatta és lelkileg oly közel hőseihez, hogy irántuk való vonzalmától a józan valóság lapályáról a hitrege mesés magasságába emelt történelmi jellemüket mint mythológiai víziókat bámulta, természetes, hogy cselekvőségük részletezését és indokolását saját egyéni verőfényében ábrázolta. De éppen ezért krónikája nemcsak kora gondolattörédekeinek hümuszrétege, amelyből a történetíró az akkori életet újból felvirágoztathatja, hanem a benne lefektetett mindegyik eszme és erkölcsi érték oly jellegzetesen színes mozaikkövecské, hogy összeillesztésükkel a művész a szerző kialakult egyéniségének is hűséges képét és ezzel szeplőtlen jellemének ábrázolását adhatja. Művét Martis Turcici Ferocia cím alatt csak 1672-ben adta ki. Bevezetésében kijelenti, hogy „a szüntiszta igazságot akarja csalfaság nélkül megírni” avégett, hogy I.

Lipót német császár és magyar király sorsát és erényeit megörökítse tanulságul az utókor számára. Igazságszeretetét tehát nem érintheti, hogy munkája — a Habsburg-ház iránt való határtalan hűsége, a kortársaival való együttérése, valamint párthíveivel való együttműködése miatt — nem pártatlan. Aulikus pártállását nyilvánvalóvá teszi azzal, hogy munkáját I. Lipótnak ajánlotta, hálából édesatyjának, saját személyének és az egész pálosrendnek juttatott számos jótéteményéért. Politikai meggyőződését emlékiratának befejező, a nemzethez intézett felhívásában fejezi ki: az ország boldogulásának alapja a királlyal és Ausztriával való békeség és egyetértés.

A törökkel viselt háborúk az ország birtokáért, a gyűlöletes viszálykodás mérgétől megfertőzött és végeszakadatlanságú összetűzésekkel tetézt parlamentáris harc a kormány ellen az alkotmányjogokért és ezenkívül még a különböző sorsú egyeseknek küzdelme a szűnetlen erőszakoskodásoktól megrendített létfenntartásért, az országot a bellum omnium contra omnes színhelyévé tették. Kéry e sokféle háború ellenséges hatásaitól fenyegetett kedélyének nyugalalmát megőrzendő, szabad idejének jórészét a tudomány és rendjének szolgálatába állította. „A háború fénylő villámai között fogant meg lelkemben a filozófia megírása” — írja 1673-ban kiadott bölcséleti munkájának előszavában.

Tanárokodása idején történt, hogy Zrinyi Miklóst egy vadkan megölte. (1664 november 18). A gyászistentiszteleten Kéry, ki Zrinyit rajongóan szerette, mondta a halotti beszédét. Ebben oly vakító világossággal vont be a boldogult alakját, hogy emberi vonásai egészen elhalványultak és képiben egy hitregebeli hős szíveskedett. A túlradó magasztalások azonban nem csorbították az őszinteségébe vetett általános hitet, mert abban az időben éppen az efféle modorosságban látták a művészetet. Míg a szentekkel a lelkek oly közösségben éltek, hogy szinte testi közelségüket érezték, addig a földi hatalmasok oly képzeleti magasságban állottak, hogy semmi közösséget sem mutattak a közönséges halandókkal. E mentalitásnak megfelelően a képírók és szobrászok a szenteket sokszor divatos ruhába öltöztették, viszont az uralkodókat, mint pogány isteneket, azok mezében ábrázolták. Kéry kortársát, XIV. Lajost, majd mint Jupitert, majd mint Herkulest látjuk ábrázolva, hatalmas parókával ugyan, de csupán csak oroszlanbőrrel fedve. Mivel Kéry a divatot követte és ékesszólásával oly mélyen markolt a hallgatóság szívébe, hogy mindnyájan elérzékenyültek, rendje országoshírű személyiségek temetésekor már csak őt jelölte ki búcsúztatónak. — A kor ízléséhez és a hallgatóság hangulatához simuló halotti beszédeitől előnyösen különböznek ama szónoklatai, melyeket a rend történetében előfordult nagyobbjelentőségű események kidomborítása végett mondott. Míg előbbieket inkább tarka szóvirágokból szőtt pompázó formájuk tette hatásossá, utóbbiak magvas tartalmukkal tűnnek ki.

1669-ben a rend megüresedett legfőbb méltóságának — a generális állás — újból való betöltése végett valamennyi provincia választói Máriavölgyben gyűltek össze. A rendnek magyarországi fővédője, Szelepcsényi György esztergomi érsek ugyan nem jött el a választógyűlésre, de — noha régóta barátságos viszonyban állott a Kéry-családdal — a rend prokurátor generálisát ajánlotta rendfőnöknek. A rendtagok azonban Szelepcsényi jelölésétől eltérően, az alig harmincéves Kéryt választották meg nagy szótöbbséggel. Kéry eleinte szabódott a választás elfogadásától, de miután a választók nem szüntek meg őt kérelemmel és rábeszéléssel ostromolni, felhagyott ellenkezésével és teljesítette kívánságukat. A fiatalossága miatt való aggályt maga oszlatta el ama tréfás megjegyzésével, hogy „e fogyatkozását alvással is meg tudja szüntetni”, de — fűzte hozzá — magukra vessenek, ha képességei hiányosságai miatt nem bizonyulna méltónak állása betöltésére.

A rend állapota siralmas volt és vigasztalannak látszott. Az általános viszonyok a pálosok hajdani dicsőségét is szétzúzták. Birtokaik nagyrésze idegen kézre került. Tizedrésze sem maradt meg százhetven kolostorukból. Az egyházi fegyelemből szinte csúfot üztek. A züllés oly arányo-

kat öltött, hogy Pázmány már 1632-ben a rend eltörlését ajánlotta a Szentszéknek. A római kúria azonban nem osztotta Pázmány elcsüggedését, hanem a rend reformálását rendelte el. Gruskovich generális halála után (1636) apostoli általános helynököt nevezett ki azzal a meghagyással, hogy a nagykaptalannal az érvényben levő szabályokat az utasítások értelmében reformálja és jóváhagyás végett terjessze fel. Ennek az új generális -- Stassewsky Miklós -- eleget téve, a rend hanyatlásának főokául a rendtagok hiányos képzettségét ismerte fel. Ő, valamint két utódja csak ideiglenesen enyhítették a nehézségeket, oly módon, hogy az újjáépített bécsújhelyi kolostorban filozófiai tanszéket állítottak fel. Minthogy eszerint a rendnek nem állott módjában jelöltjeinek nevelését és teljes kiképzését közvetlenül önmaga a szerzet útján teljesíteni, hiájával volt ama hatalmas gyámolnak, mellyel jelenét erősbíthette és jövőjét biztosíthatta volna.

Kérynek a rendtársai váratlan bizalmi szavazatától okozott zavarodottsága époly gyorsan tűnt el, mint ahogyan keletkezett. Életviszonyainak eme alakulásában, mely érvényesülésének új teret nyitott, még inkább felismerte az áldozatkész odaadás magasztos értékét és teremtő idealizmusa arra sarkalta, hogy magát és minden idejét egészen szerzetének szentelje. Vállalta a legsürgősebb feladatot: a szerzet számára a tanítási jogosítvány megszerzését. Ez azonban sok kedvező körülmény kedvező megegyezésétől, első sorban és főleg a döntésre illetékes tényezők jóakarától és jóindulatától függött. Felelevenedtek Rómában töltött napjai. Nem kevés ajtó nyílt meg kedves udvariassága előtt. Kellemes társalkodási modorával sok magasrangú személyiség kegyét nyerte meg. Nem alaptalanul táplálhatta tehát azt a reményt, hogy ezek most segítségére lesznek. Bizakodó lélekkel útrakelt. Rómában jóakarói megörvendeztették ama biztató ígéretükkel, hogy céljainak elérésére valamennyien közrehatnak. Leghathatósabb támogatója és törekvésének elősegítője atyjának már említett barátja, régi pártfogója, Barberini bíboros volt, aki ezidőben egyszersmind a helyettes kancellári állást is betöltötte. Nemcsak megmutatta a célhoz vezető utat, hanem azt befolyásával egyengette és másutt is mindenképpen kezére járt. És Kéry, ki sohasem mulasztotta el a szíves és szeretetteljes tiszteletadást, a tanácsokat követve, elérte célját. A pápai kegy elnyerésével a pálosrend számára új, derültebb jövő reménysugarát hozta magával. Ezért jogosultán mondja Krisztolovecz János, a rendnek későbbi generálisa: „Ha Kéry nem tett volna egyebet a rend érdekében, még akkor is örök dicsérettel kelene nevéét ünnepelni“.

A X. Kelemen pápától nyert bulla értelmében ugyanis a rend minden tartományában egyetemet létesíthetett hit- és bölcsészettudományi karral. A felállított tanintézeteket a Szentszék, majd I. Lipót király is felruházta mindama jogokkal, kedvezményekkel és kiváltságokkal, melyeket a többi egyetemek élveztek, de azzal a megszorítással, hogy csak a szerzet tagjai látogathatják. Ama rendtagokat, kik a filozófia tanszakának kétévi, vagy a hittudomány szakmájának háromévi hallgatása után az előírt vizsgákat sikeresen letették, a rendtartomány ajánlatára, a rendfőnök doktorrá avathatta. A főtisztségeket — mint a rendfőnöki, helyettes rendfőnöki, definitori, titkári és perjeli állásokat — csak teológiai doktorok nyerhetik el. A doktorok száma korlátozandó.

Most megvalósíthatta Kéry a már tanár korában táplált tervét: megírta és 1673-ban „Universa Philosophia scholastica“ címen kiadta háromkötetes bölcsészeti művét, főleg azért, hogy a pálosok egyetemeit látogató bölcsészettanhallgatóknak alkalmas tankönyvük legyen. Ezt is a pálosok pártfogójának, I. Lipót német császárnak és magyar királynak dedikálta. Mindezek mellett nem hanyagolta el a rendfőnöki állásából folyó igazgatási teendőket sem. A rend külföldön levő kolostorainak megvizsgálását is csak ritkán bízta helynökére. E hivatalos utazásai közül különösen kiemelendő az, melyet 1671-ben a tartományfőnök választása végett Csensztochóba tett, mely alkalommal Lengyelország nagyjaitól rendkívül fényes fogadtatásban részesült. — Rend-

társainak épülésére adta ki a Szentszéknek a pálosokra vonatkozó rendeleteit bőséges magyarázatokkal.

Miután Kéry, a szabályoknak megfelelően, hat év múlva (1675) leköszönt a rendfőnöki méltóságról, Szelepcsényi, hogy őt egyházmegyéje kormányzására segítőársul megnyerje, már a következő évben esztergomi kanonokságot és prépostságot adományozott neki. Ettől kezdve állandóan Szelepcsényi oldala mellett, Nagyszombaton tartózkodik. Kineveztetésének első évében (1676) ünnepélyesen megnyitják a Pálffy Ferdinánd csanádi püspök gazdag adományából újra felépített nagyszombati akadémiát.

Kéryt természetes kedvességén és lelki vidámságán kívül, megkomolyodott életének nemes felfogása, kifogástalan jó neveléséből kifejlődött biztos tapintata, önfegyelme, hite és lelkesedése annyira kedvelté tették, hogy Szelepcsényi örömmel megragadott minden alkalmat, hogy őt a királyi és a pápai udvarnál pártfogolja. Ennek köszönhető, hogy a király csakhamar kinevezte szerémi püspökké és hogy a Szentszék megerősítette az esztergomi kaptalamban birt javadalmaiban.

Ez időben írta meg Szelepcsényi életpályáját. Bármily bírálatban részesüljön e munkája, mindenestre pietásának emlékjele, mely őt a Szelepcsényitől nyert jótéteményekért tartozó hálára figyelmeztette. A Szelepcsényi magán és közéleti működéséről szállongó sokféle vélemények közül Kéryé bizonyára azok közé tartozik, amelyek érintetlenek maradtak a rosszakarat lealacsonyító befolyásától. A horácusi gögös és terméketlen, „nil admirari“ szabály elvetésével, a szereteten és tiszteleten alapuló lelkesedéssel Szelepcsényiben a megtestesült tökéletességet csodálja. Egész előadásában kidomborodik nemes gondolkodásának jámborsága, átvilágítva mély igazságszeretetétől: mindenkiiben a jót keresni és becsülni.

1678 március 31-én a király a csanádi püspökségre emelte, mely méltóságában a pápa december 5-én erősítette meg. Püspöki vikáriusának a szegedi ferencrendi házfőnököt tette meg. A következő év őszén Szelepcsényi helynöke lesz. Miután 1680 október havában csanádi püspökké szenteltetett, szorgalmával és képzettségével serkentően hatott mások tehetségének fokozására is.

Mint Szelepcsényi vikáriusa, nemcsak vallási, hanem politikai ügyekben is vezető szerepet töltött be. Emlékezetre méltó működést fejtett ki az alkotmányt visszaállító 1681-i soproni országgyűlésen. Az országgyűlés személyes megnyitására leutazó királyt, az udvarmesteri program szerint, a rendek az országhatáron fogadják. Szelepcsényi gyengélkedése miatt Kéry mutatta be a rendek hódolatát a Lajtha vizénél a felségnek, kit azután az országgyűlés színhelyére, Sopronba kísért. Az országgyűlésnek királyi megnyitása után a követek és főrendek közt a napirend felett vita keletkezett, amelynek eligazítására a felsőrendek küldöttségét Kéry vezette és ő fejtette ki azok álláspontját. Másnap a királyhoz küldendő követek egyikének ugyancsak Kéryt választották meg. A főrendek ama üzenetét, hogy a király resolu-tiója leérkezéig a tárgyalásokat felfüggesztik, a Kérytől vezetett küldöttség vitte a követeknek. A néhány nap múlva leérkezett királyi végzésre készített választ június 6-án nyújtotta át a küldöttség a királynak. A főrendek küldöttségének vezetője ismét Kéry volt. Tököly Imrének az ország rendeihez intézett levelét Szelepcsényi szintén Kéryvel küldötte a követek táblájához. Az országgyűlés ezután vallási ügyekkel foglalkozott. A rendeknek a királyi határozatra adott válaszát október 4-én Kéry terjesztette a király elé. Az erre adott királyi leiratra készült második replikát is Kéry nyújtotta át november 28-án, úgyszintén az erre adott leiratra a protestánsoktól szerkesztett harmadik replikát is. A királyné koronázási ünnepségeiben is résztvett, sőt a koronázást (december 9) követő napon ő üdvözölte a rendek nevében a felséget. Ugyancsak Kéry volt a főrendek ama küldöttségének vezetője, mely a követek tábláját a törvénycikk meg szerkesztésében beállott késedelmesség megszüntetése végett megkereste. Miután a követek táblája ennek megfelelő, az 1681-i törvénycikk aláírói közt Kéry is szerepelt, hozzáillesztvén neve aláírásához csanádi püspöki címét.

Kérynek az egyházi méltóságával kapcsolatos közjogi állásából kifejtett politikai működése, az oltár emberéhez méltóan, ünnepi volt. Önzetlenségében nem gondolt arra, hogy a politikát hatalom vagy szerencsejává szerzésére használja. Sőt általában, az önmagával, valamint a könyvekkel és írásokkal való társaság nyugalmas csendjéhez szokott természete nehezen bírta a politikai élet izgató lár-máját. Habár szónoki képességét az egyház szolgálatában ismételten ragyogtatta, a kezdeményező politikai szereplés-től visszatartotta a polémiaától és egyáltalában a politikai vitatásoktól való idegenkedése. Aristoteles tanaitól telített erkölcsi filozófiája, az akkor irányzónak általában elfogadott macchiavelizmussal ellentétben, a politikában nem annyira a rideg ész uraló tudományt, mint inkább a jelent megértő művészetet tisztelte. Történelmi érzéke a pártok koncentrált önzésétől fűtött dulakodásában nemcsak a politika napi ügyének sikeréért való küzdelmet látta, hanem ebben már Clio serénykedését, a jelennek a történelmet is felismerte, ami őt a felbukkant jelenségek kútforrásainak megállapítására, valamint azoknak az országra való eshetőleges kihatásainak megfontolására sarkalta.

Néhány napra az országgyűlés berekesztése után a király Kéryt váci püspökké nevezte ki. Félév múlva a Szent-szék megerősítette új püspöki székében. Minthogy Vác is már 140 év óta török hódoltsági terület volt, Kéry továbbra is kanonoki székhez, Nagyszombatban maradt. Csak a török kiűzése után, 1684-ben foglalhatta el püspöki székhelyét. Gyönyörűségét lelte abban, hogy az elégtelenített templomokat megtisztíthatta „a török istenségektől” és e cselekvését egyúttal saját örömmünnepvé óhajtott avatni, mert ezzel be akarta rekeszteni püspöki tevékenységét. Régi szünetlen vágyát az igazi, a belső életre, a szellemnek erőt és a szívnek nyugalom adó elvonultságra ugyanis sem politikai szereplése, sem főpapi működése nem olthatta. Egyre jobban visszakíváncozott a klostrom szegényes zárkájába, hogy mindazt gondolóra vehesse, ami vele történt és hogy néma boldogságban egyedül Istennek és eszméinek élhes-sen. Élete egész útján szakadatlanul szerzetesi fogadalmá kalauzolta. Odavezette a bölcsek kincséhez, az igénytelen-séghez. Megszerette és megszokta az egyszerűséget. Csana-di püspök korában is került minden pompát és díszet. Mint váci püspök szintén igen szűkösen élt néhány pálos-társával. Minduntalan azzal a gondolattal foglalkozott, hogy páloskolostort alapít és azután lemondván püspöki méltó-ságáról, visszatér szerzetesi cellájába. Minden szükségtelen kiadástól megkímélt jövedelmét félretette a tervbevett pálos-kolostor alapításának költségeire. Takarékoságának gyümölcsei azonban e veszttek. A felkelők hatalmukba kerítették azt a várat, melyben a megtakarított összeget tartogatta és pénzt elrabolták. A török meg nekirontott püspöki székvárosának és elfoglalta azt. Kéry Nagyszombatba menekült. Az ezzel járó izgalmak és bajok kimerítették különben is gyenge életerejét. 1685 február 28-án elkészítette végrendeletét, mely mély vallásosságának, az Isten anyja tiszteleté-nek és rendje iránt való szeretetének nyilvánvaló bizony-sága. A haldoklók szentségének felvétele után, az óhajtott kolostori nyugalom helyett ugyanaz év március 5-én az örökkévalóság békéjét nyerte el. A nagyszombati pálosko-lostorbán Bébery György pálos-generális karjai közt lehelte ki lelkét negyvenhétéves korában. Földi hüvelyét a mária-völgyi páloskolostorban temették el.

A vasutasság katolikus hitvallása

Azok, akik az élet forgatagában élnek, s bármely pillanatban leselkedhet rájuk a szerencsétlenség, vagy a halál, bármennyire tehénálódik is az élet s köti is le az élet minden idegszálukat, nem vonhatják ki magukat az élet Irányítója, Fönntartója alól. Innen van az, hogy a bányászok, tengerészek, vasutasok, lelkük mélyén mind Isten hívók, s vallásos emberek. Vallásukhoz való

ragaszkodásuknak, mélységes vallásos érzésüknek sok jelét látjuk foglalkozásuk közben is. A bányászok tár-nába szállás előtt térdenállva imádkoznak az akna le-járatánál lévő keresztnél, a hajósok kabinja telve van szentképekkel, különösen megtalálható a »tengeren eve-zők Csillaga« képe. A vasutasok is sok jelét adták már eddig is vallásos érzésüknek, pl. zászlóikról a Patrona Hungaria képe nem hiányzik. Legújabbban a Gödöllő-melletti Mária Bessnyő új állomásán állítottak fel egy gyönyörű Mária-szobrot, mely a kegyhely oltárán lévő Mária-szobor hűséges másolata. Ennek célja, hogy a kegyhely közelében utazó vasutasok és utasok fi-gyelmét ráirányítsák a szent Szűz, a Magyarok Nagy-asszonya tiszteletére.

A karácsony közeledtével az üzemi szolgálatot tel-jesítő vasúti személyzet azzal a kéréssel fordult az el-nökséghez, hogy Karácsony estéjén s az azt követő ünnepnapokon a nagyobb állomásokon állítsanak fel karácsonyfákat, hogy a szeretet ünnepén is szolgálá-tot teljesítő vasutasság, valamint az ünnepek alatt is utazni kénytelen közönség is emelkedett lelkülettel végezze szolgálatát és töltsse idejét a közönség. Mily nagyszerű gondolat a kisdéd Jézus születésének ünne-pén a szeretet, az összetartozandóság érzését emelni a karácsonyával. De nemcsak ily lelki hasznot reinél-nek a vasutasok a karácsonyfa gyújtástól, hanem remélik, hogy a közönség a szeretet kis lángjaitól jóté-konyosságra gerjed s a kormányzó felesége országos jó-tékony akciójára adakozni fog a perselyekbe s így a szegények anyagiakban is élvezhetik a vasutasok val-lásos érzésének gyümölcseit. Adná Isten, hogy ez a szép szándék valóra is válna már az idej karácsony éjjelén.

A katolikus napi sajtóról

még a katolikusok jó része is lekicsinylőleg, vagy fitymálva szokott szólni azért, mert szerintük azok a lapok nem az életet tükrözik vissza, hanem meg-merevedett dogmák rozsdás és csikorgó láncai alatt nyögnek. Amint nem igaz az, hogy a katolikus Egy-ház dogmái megmerevedettek és megkötik a mai ember cselekvőképességét, mert a dogmák sértellen-sége mellett mindig megadják a mai ember életének is helyes irányítását, úgy a katolikus lapok is az élet üterén tartják kezüket s mindent megérezve, nem-zeti, társadalmi, irodalmi, művészi, politikai és szo-ciális életünkben, éppen a katolikus Egyház tanítá-sához ragaszkodva, ezek a lapok tudják a leghelye-sebben megadni minden probléma tökéletes megoldását. A múlt heti produkció pedig megmutatta, hogy gyorsak, elevenek, hiranyaguk a legjobb forrásból való, szerkesztésük modern, kolportázsuk tökéletes. E mellett megfelelnek ama kívánalomnak is, hogy reggel, délben friss hiranyaggal és kiadással szol-gáljanak. A mai ember zsebéhez mérik árukat, te-hát a szegény ember is megvásárolhatja. Az Uj Nemzedék, a Nemzeti Ujság tehát töké-letesen kielégítheti a magyar katolikusság minden igényét, már most a magyar katolikusságnak erkölcsi kötelessége, hogy e lapokra, vagy azok egyikére előfizessen. Nem elég csak követelőzni, elő is kell fizetni, hogy e lapok még jobban kielégíthessék az olvasók igényét.

Látogatás Tápai szobrász- műtermében

Irta: Dr. Mandola Aladár.

Minden kezdetben van valami különös vonzóerő és ezen törvény alá tartozik az Ujszegeden készülő lourdesi barlang is. A Szűz alakja már készen áll Tápai műtermében, egyelőre gipszből kialakítva, másfélszeres nagyságban. Ezt a mintát néztük meg ketten, P. Alaker és én egy novemberi zord estén, mikor a tiszta hideg időben a lámpák úgy csillogtak, mint az ékszer. Ketten mentünk egymás mellett, ő, meg én, az álláspont és a magaviselet, mert nekem nem volt álláspontom, marad tehát a magatartás. Nem voltam társ, csak ismerős, zárkózott és kényelmetlen, mint mindig. De azért odaértünk békében. Az ajtóban egy kedvesarcú fiatalember fogadott s csak úgy télikabátban bemennyünk a műterembe, de levettük a zord kritikus vérfagyasztó álarcát. A szoba balsarkában áll a hallgatag szobor s egyelőre minket is hallgatásra kényszerít. Rátekintek a műre, de egy pillantással P. Alaker arcát is nézem, amint szigorú szemüvegén keresztül látószögébe állítja a szobrot. Elmerült arcán látni, hogy benső figyelme a közvetlen feladatra irányul.

Most már hárman vagyunk és eszembe jut a színházi plakátokról: Három ember a hóban. Sose láttam ezt a színjátékot, csak eszembe jutott. Mi most Három a műteremben vagyunk, de plakátokon nem szerepelünk.

Hát, igen, a szobor jó, kissé erőteljes, de Szegeden ez typos.

Erőteljes? Egy kritikus már azt mondta előzőleg, hogy a ruhában nincsen test. Most melyik az igaz?

A szája kissé vékony. Vékony? A napokban valaki azt jegyezte meg, hogy tulságosan vastag és érett.

Meg aztán a szájak erősen zártak. A zárt szájjal zorddá teszi az arcot. A görög szobrok ajkai kissé nyitva vannak, mint mikor a gyermek csodálkozik. Amikor a Miatyánk végén azt mondjuk: amen s utána a száj egy pillanatra nyitva marad, ez a szájnnyílás művészi mértéke. Bencur legtöbb női alakjának ilyen szája van. Ez már a szépség értéktáblázatához tartozik s vitán felül áll. Évszázadok kőtanúit idézzük föl igazságunk alátámasztására s végül is mind a hárman azt

mondjuk: Credo, quia verum est.

Igen, de a szemek, az igéző és titokzatos hunyó csillagok, nincsenek eléggé lefödve a szemhéjtől, a függőnyt lejjebb kell húzni. Ehhez már nem merek hozzászólni, egész életemben szűk határok között mozogtam, nem tudok magasabb dolgokhoz felemelkedni. A szem külön fejezete a művészetnek, ehhez a műtörténész anyagot, a pszichológus gondolatnyújt s a kéttőnek egybevágodása fogja igazolni a tételt. De hogy mégis mondjak valamit: inkább a fátyolt kellene lejjebb huzni, hogy a félárnyék titokzatosá tegye a nagy, nyitott szemeket. Ámbár mindegy. Önmagában véve semmi sem szép és semmi sem csunya, csak a lélekben lesz azzá. Hát maradjon a fátyol úgy, ahogy van. Nem jó mindenbe beleavatkozni, hiszen az angolok is beleavatkoztak a Nilus romantikájába, mikor felduzzasztották az asszuáni gátakat s a víz elpusztította a philai templomot, úgy hogy szépségét sohasem tudták visszaadni. Nem jó mindenbe beleavatkozni, különösen egy szerafikusan szép szoborba nem. Nem akarok asszuáni gát lenni, azért inkább hallgatok félrebillent fejjel, mint egy kíváncsi veréb.

De a kezek szépek, élnek, mintha villámáram futna rajtuk végig és imához vannak kulcsolva, mint két virágzirom könnyű kagylója. Aztán ha az egészet nézzük, bizonyos önkéntes szabadság veszi körül az alakot, nincs rajta semmi kényszerűség, vagy kötöttség. A Szűznek nem küldetése van itt, hanem saját szívére hallgatva jelent meg a hólelkű leányka előtt. Két rokonléleknek találkozása a külső és belső finomság magától értetődő formái között, hajlékonyan, lágyan, zajtalanul. Az egyik az ég királynője, a másik a pór nép leánya, de kettőjük között nincs kiéleződve a különbség, mert a forró szív révén közös síkra kerültek. És találkozásuk alkalmával a másik, a kisebb, a rangon aluli átveszi ugyanazt a természetességet, amivel Mária közeledett hozzá, mert zavar és gatlás nélkül adja át magát a jelenés titkának. De bár együtt vannak, hiszen a lourdesi fogalmat ketten teszik ki, a leányka ezt anynyiban egészíti ki, amennyiben a Véges kiegészítheti a Végtelent. S ezt valóban érzi is, mert személyének és életének egész tartamával reagál a jelenségre. Ezzel a pástorleányka az életüresség tagadóává válik. Akaratlanul az élet zugó szövőszéke előtt ül, hogy a szétszakado-

zott hit szövétét egészé szőjje a mindenkori, de leginkább a mai ember számára, aki az orosz szteppek jeges szellőjétől didereg.

De most kezdem érezni, hogy a művész szobájában is hideg van. Majdnem másfélórája, hogy itt vagyunk s a végén valóban igaz lesz a plakát cím: Három ember a hóban. Még hallok szavakat fölülvilágításról és aulvilágításról, de már nem figyelek oda. Arra gondolok inkább, hogy a Szűz szobrát miből fogják kifaragni. Ugy hallok, műköből. Ettől még jobban fázom, mint attól a hidegtől, amitől kint csillognak a lámpák, mint a diadémok. Oroszországban kevés a kő, rászorulnak a műköre, ott egyébként fából és sárból építkeznek, gyöngre, szétmálló anyagból, azért olyan gyöngre, szétmálló a lelkük is.

Ellenben a márványnak két hazáját ismerem: Görögországot és Itáliát, mindkettő szilárd alapja a modern kulturának, mintha csak az építőanyag jellemezné a tájat és a népet. A tartós emlékművet márványból faragják, nekik köszönhetjük, hogy az igazi művészet: örök jelen. Mária szobrát is örök jelenben kívánjuk tartani, miért gondolunk műköre a mai széteső korban? Nem szebb-e, ha a márvány fény-ittas felületén melegen áramlik végig Mária örök ifjúságának hamvas szépsége?

De kedves Páter úr, mulik az idő, csukjuk be az esztétika góthai almanachját, a lábunk is fázik már, pedig a fejünk most kezd főni, hogy a Mária-szobor anyaga műkö legyen-e, vagy márvány? Ebben a kérdésben koncentráltan lüktet a lourdesi grotta sorsa. Határozottan a márvány mellé kell állni, mert a nem hangsúlyozott, de mégis érvényesülő lelki értéket csak márványban lehet kifejezésre juttatni. A műkö csak létezésformát tud nyújtani, a márvány pedig ezen felül egy többletet nyújt, a hatásformát is. A lourdesi barlang Szűzmáriája nem csupán létezni, hanem hatni is akar, mint egy szál fehér rózsa kék kristályvázában.

Most már nekem is van álláspontom, nemcsak magaviseletem és P. Alaker úrral teljes egyetértésben térünk haza a friss bizalom lendületével aziránt, hogy a lourdesi gondolat márványigazságát mindenki magáévá teszi. Az igazságnak az a tulajdonsága, hogy nem csupán a maga közönségéhez szól, hanem az egész közönséghez és szelleme több, mint szellem, mert a mai nemzedéknek lelkiismerete is egyuttal.

Világosság és szeretet.

Az Ige megtestesült, hogy világosságot gyűjtson az anyagelvűség sötétségébe süllyedt zsarnokok körében és szeretetre gyűlassza a hatalmasok szívét az elesettek, a gyengébbek, a szegények iránt. E gondolat tárul lelki szemünk elé évenként a Megváltó várásának ünneplésével. És mi mindig nagyobb világosság és több szeretet után vágyódunk, mert Szent Ágoston szerint nyugtalan a mi szívünk, míg az Urban meg nem nyugszik. Ezért iparkodunk az adventi szent időt arra felhasználni, hogy lelkünket fölszabadítsuk szenvedélyeink járma s bűneink súlyos igája alól. Így lép »megtört és megalázott« lelkünkbe maga a Világosság és a Szeretet. Öröm tölti el szívünket és járja át egész valónkat.

De ha a megosztott fájdalom csak félfájdalom, akkor a megosztott öröm kettőzött öröm. Kivel osszuk meg örömünket, hogy kettőzött örömben részesülhessünk? Akik még nem ismerik a világosságot és a Szeretetet. Ilyenek vannak talán szűkebb környezetünkben is: az u. n. anyakönyvelt katolikusok, modern pogányok... Ezekkel is megoszthatjuk örömünket, amikor a szívük mélyén lappangó, a szenvedélyektől már-már elfojtott tüzet iparkodunk élesztgetni, lángra gyújtani. Ezeknél azonban sokkal nagyobb számban vannak az őspogányok... Így Indiában pl. 300 millió lélek várja az örömhírt, világosságot és szeretetet, amelyet csak apostoli lelkülettel bíró Xaveri sz. Ferenc tudnak odavinni. Ezért alakult Bécsben az »Apostolok Királynéja«, missziótársaság, melynek női és férfi tagjai a honi lelképásztorkodáson kívül főfeladatuknak India lakosságának a szentséges Szívhez, a világosság és szeretet forrásához való közelebbvitelét tartják. Azon leány tehát, aki ily módon kívánja a hit világosságát és felebaráti szeretetét megosztani, forduljon e címre: Wien, XVII. Neuwaldegg Kreuzwiesing 9., a fiúk pedig: Wien, VIII., Bennogasse 21.

...A pásztorok után hamarosan a napkeleti bölcsek indultak a világosság és a szeretet Királyának imádására. Ezidei bethlehemjárásunkat vezérelje a gondolat, hogy minél nagyobb világosságot és több szeretetet gyűjtsünk közvetlen környezetünkben... Napkeleten... Indiában, mert a világosság és a szeretet Királyának, Krisztusnak kell uralkodnia mindenütt. **H. J.**

Felvétel az „Apostolok királynéja“ társaságba.

Magyarországon is letelepülni készülő »Apostolok Királynéja« felveszi tagjai közé mindazon egyházi törvényes születésű és 15. életévüket betöltött ifjakat, akik komoly szerzetesi hivatást éreznek magukban. **Fiúk** forduljanak e címre: Wien, VIII., Bennogasse 21.; **leányok** pedig: Wien, XVII., Neuwaldegg Kreuzwiesing 9. Bővebb ismertetést nyújt a »Lourdes« képes folyóirat novemberi száma, Sopron.

Kérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy hátralékukat szíveskedjenek kiadóhivatalunknak megküldeni s egyben azt is kérjük, hogy az összeg beküldésénél 10 fillérrel méltóztassanak többet küldeni, hogy portóra is számíthassunk, mert különben mi károsodunk s lapunk ilyen terheket nem bír el.

Földbérlo szövetkezetek

Nemcsak Szeged város nagy problémája az, hogy több ezer hold földjét hogyan adja bérbe, hanem sok magánosé is e csonka hazában, ha nem is ezer holdak miatt van a gondja. A nagybirtokok rosszul jártak már a nagy parcellákba való bérbeadásnál, ha nagybérloknak adták ki a földet, rosszul jártak akkor is, ha kisbérloknak adták ki felaprózva. Mindkettőnek közös hibaforrása van, a rövid bérleti idő. Rövid idő alatt a bérlo csak kivenni akar a földből, beinvestálni, a termőerő felemelésére szolgáló trágyázást nem hajlandó megadni, tehát a föld kevesebbet hoz, fizetni nem tud, bérlo t kell cserélni, a nóta pedig újra kezdődik.

Addig nem fog az állapot a földbérletek terén megváltozni, míg a bérbeadó és a bérlo közös alapra nem helyezkedik, t. i. nem ellenséget látnak egymásban, hanem közös munkatársat. Ide eljutni pedig egy-két év alatt nem lehet, mert nincs idő, hogy mindkét fél megismerje egymás jószándékát. A nagybirtok bérbeadásánál az lenne az első feltétel, hogy a bérlet hosszú idejű legyen. A bérbeadó rendszeren fél attól, hogy hosszú időre adja bérbe földjét, mert a nem ismerős bérlo nem garancia arra, hogy az valóban nem kizsarolója lesz a földnek, hanem helyes művelője s a föld értékének emelője.

Aki nagybérletet csak pézzel akar bérelni, valóban nem is garancia arra, hogy bizalommal legyünk iránta. Miért? Mert ő maga nem tudja megművelni a nagy földet, tehát így albérloket, vagy feleseket, vagy gazdasági cselédeket tart s azokkal való bajlódás eredményeként ő sokat akar nyerni.

Nagy területet csak úgy lehet okszerűen művelni, ha azok, akik azt művelik, úgy művelik, mint a sajátjukat, kik belemunkálják minden veritéküket, azért, mert ettől a munkától remélik a maguk és családjuk egzisztenciáját és gyarapodását. Ezt a munkát csak azok végzik, akiket hosszabb időre kötünk a földhöz s a sok kisember közös munkájával megmunkált nagybirtok minden részének jövedelméből részesítjük. Természetes, hogy az ilyen kisemberekből álló földbérlo szövetkezetnek oly tanult, képzett és gyakorlati gazdának kell az élén állani, aki lelkiismeretességével, tudásával gazdatársai és a saját maga érdekében a legjobbat adja. Az ilyen komoly szövetkezet azután megérdemli, hogy az állam a legkisebb kamat mellett hosszúlejáratú kölcsönt bocsásson rendelkezésére, hogy a szükséges jószágállomány és egyéb okszerű instruálás megtörténhessen. Igen öröndetes, hogy újabban mind több egyházi birtok tért át erre a bérleti rendszerre, biztosítván egyrészt magának mint bérbeadónak s a munkásoknak mint bérloknak a megélhetését s biztos jövedelmét.

Szeged városa is, ha igen változatos értékű bérleteit nem egyéni, hanem hosszúlejáratú bérletekben adná ki, valószínűleg jobban járna, mint bérbeadó s jól járnának a bérlo, mint munkások is.

Kedves munkatársainknak és előfizetőinknek kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánunk.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal.

SZOCIOGRÁFIAI APRÓSÁGOK

1. **Közismert** dolog, hogy alföldi népünk, bár még mindig elmaradott, azokban a dolgokban, melyek a külső kultúrákhoz tartoznak, szédületes előhaladást tett a világháború utáni időkben. Sőt, szinte azt mondhatjuk, tulajdonképpen a világháború utáni időkben ébredt fel népünkben a kultúrigény. E nagyarányú fejlődésről ad ízelítőt ez alábbi beszélgetés részlet, melyet egy falusi, öszbecsavarodott öreg bácsi szájából írtam le:

— Most házasítom utolsó lányomat.

Figyeljen ide, mekkorát változott a világ:

Mikor jó 50 évvel ezelőtt fiatal feleségemmel különköltöztünk: földes szoba-konyhából állt lakásunk, benne egy rozoga ágy s egy »deszka-kanapé«, evés-kor egy szék volt asztalunk, mi pedig magamfaragta sámlíkon ültünk, az esküvőre legidősebb bátyám ünnepelő csizmájában mentem, melyet ily alkalomra az egész rokonság kölcsönkért... Pedig mi hatökrös emberek voltunk. Feleségem 45, magam pedig 50 holdat örököltem.

S ma kiházásítom lányomat: csak 25 hold földet adok vele, de ő már 300 pengő ára kelengyét, 600 pengős butort visz 4 szobás, nagyablakos, firhangos házukba, s férjének egyedül két ünnepelő cipője és ruhája van... De nem csak az én esetemben ilyen a változás, hanem úgyszólván az egész faluban a gazdáknál...«

2. Egy másik faluban meg egyhangúan a következőket állították:

— »Nézzé ezeket a lányokat. Gazdálányok. Ezek ruhaszokrényében sál, gyapjúkendő, átmenetikabát és télikabát függ. S tudja maga azt, hogy itt, ebben a faluban egészen a 20-as évekig a lányok emberemlékezet óta nem ismertek sem sálát, sem átmeneti, sem téli-

kabátot? Még a legfarkasordítóbb téli hidegben is egy szál öltözet ruhában jártak másfélórás nagymisékre.

— »A gyerekek is?«

— »Azok sem tudták, mi a télikabát. A legények meg pláne. Csak öregemberek jártak nagykabátban, de nem mind s az is vékony volt, nem mai bunda... Kérem, amikor az első gazdálány télikabátot kapott, körülbelül 1921-ben, az itt nagyobb hír volt, mint a világháború. Csoportban gyűltek az emberek a templom körül s úgy nézték: »Na, majd tönkre mennek ezek is hamarosan...« S két év sem telt el, minden lány télikabátban járt.«

E két tünet is eléggé rávilágít arra, milyen embertelen igénytelenségre szokott népünk az évszázados török járom alatt s nemkülönben a kiuzsorázó osztrák elnyomás idején. (Ez utóbbi tünet pedig a népi tuberkulózis egyik gyökere is lehetett, hisz teleket télikabát nélkül átélni emberéleten át nem lehet az egészség nagy kára nélkül.)

S egyúttal arra is rá lehet mutatni, milyen telhetetlen, milyen óriási felvevőképességű fogyasztókerület lehetett eddig az alföld az ipari termelés számára s milyen mérhetetlen mennyiségű iparcikk-áradatot képes majd elnyelni, ha a mélyebb rétegek is emberibb, kultúraltabb nivóra rendezkednek be. És egyúttal érthetetlen iparpolitikánk, mely az agrárrolló minél erősebb támogatásával s az exporttal akar prosperálni, s nem veszi figyelembe, hogy az agrárrolló szűkítése hatására beállott gazdasági fellendülés sokkal biztosabb piacot nyújtana az alföld népében. S egyúttal nemzeti hivatást is teljesítene.

Radnai Mikes,

SZÍNHÁZ

Az a hatás, melyet a színház a közönségnek úgy kulturális, mint erkölcsi érzékére gyakorol, kötelességünké teszi, hogy működését, főleg e két szempontból, állandóan figyelemmel kísérjük.

Meg kell állapítanunk, hogy színházunk a fővárosi repertoárnak legjobb darabjait adja és pedig olyan rendezésben és díszletekkel, melyek a legszigorúbb kívánalmakat is kielégítik s fővárosi nívón vannak és például a **Gróf Figaró** káprázatos beállításával szinte elénk varázsolta a Riviera bájoló szépségeit és az ottani élet pompáját.

De elsőrangú volt a kiállítása a **Csárdás**-nak is, melynek táncjelenetei is izléesek voltak.

Általában jónak kell mondanunk **Szent Johanna** előadását, melynek szereplői beletudták élni a kor és a darab áhitatos levegőjébe s a közönség lelkét meg tudták fogni. Egy-két helyen Shaw katolikus-érzést bántó. Kár, hogy az öltözetek nem egészen voltak korhűek.

Igen helyes volt a **Harangvirág**-nak, e kedves, meleg és egészen tisztafehér darabnak előadása, amit a közönség is nagy pártolással honorált.

Ügyes rendezésben kaptuk a **Cigányprimást**, ezt a régi levegőjű, kedves darabot. Kár, hogy a sikamlós tréfákat nem hagyták el, vagy talán még ki is élezték.

Élvezettel néztük meg a **Szívdobogás** vígjátékot, amely, címét meghazudtolva, a női élet komoly problémáját tárgyalja, lélektani alapon.

Megértjük a színigazgató eljárását, hogy nagyon is sűrűn ad új darabot, mert a közönség érdeklődése és pártolása még így is csak gyengén honorálja ezt a változatosságot. De legtöbbször maguk a darabok is Tiszavirág életűek és meg sem érdemlik azt a költséget és fáradságot, mivel kiállításuk és betanulásuk jár. Talán célszerűbb és hasznosabb volna csak igazán jó és értékálló darabokat adni. De hol vannak ma az ujak közt az ilyenek?

Művészeti szempontból még egy sajnálkoznivalónk van színházunkon, ami azonban a színház általános súlyedésének terhére megy, hogy tudniillik orfeumi és cirkuszi mutatványok vonulnak be a színpadra s szinte csodáljuk, hogy a kimaradott artisták nem mennek bíróság elé kenyérkeresetük rongálása miatt. Azonban a közönség nagy rétegének ez tetszik: legyen meg az öröme.

Ami az erkölcsi szempontot illeti, már jeleztük, hogy a direktorok kezeit nagyon megköti az egzisztenciális érdek és az azt irányító igénye és izlése a közönségnek. Mindennek ellenére el kell ismernünk,

hogyan az elmúlt hónap folyamán színházunk — egykét esetet kivéve, — iparkodott a jó erkölcs sérelme nélkül szórakoztatni. Külön kell azonban hibáztatnunk a **Sok hűhó Emmiért** színrehozatalát, mely darab silány szerkezetével, és mesterkéltséggel, elmosódó zérójével éppen nem kárpótolt jóerkölcs-ellenes fölépítésért és pirulásra készítő részletekért.

Ezzel kapcsolatban komoly kérésünk van a színházhoz.

Ha valamikor, úgy a karácsonyi szent ünnepeken válogassa meg főleg erkölcsi szempontból, előadandó darabjait. Hiszen az egyszerűbb nép, az ifjúság ilyenkor tömegesebben keres szórakozást a színházban: ne kelljen onnan pirulással, megbotránkozással távoznia. Van elég régi, tiszta levegőjű s amellet mindig kedves és hatásos operettünk; ezeket újítsa föl s biztosíthatom, hogy ennek anyagilag sem fogja a színház kárát vallani.

*

Őszinte szeretettel kívánjuk Patkós Irma művésznőnek, a szegedi közönség kedvencének, hogy karácsonyra felépüljön és újból egészségesen gyönyörködtesse játékával a közönséget. (A Szerkesztőség.)

IRODALOM

Endrődy László S. J.: **Életet Krisztusért.** (Kaszap István élete). Manréza (Budapest. XII. Labanc-ut 57.) kiadása.

Franciák, olaszok egymásután adják ki a gyermekek, ifjak életrajzát, akik rövid életük alatt eljutottak a keresztény tökéletesség magaslatára. A magyar irodalomban Endrődy S. J. könyve az első, amely egy magyar ifjú, Kaszap István életét tárja elénk.

Kaszap István, a székesfehérvári gimnazista igaz diák volt. Drukkolt a felelések előtt. Örömmel lélekzett fel, ha nem került rá a sor. Rendetlenkedő társait nem hajlandó bejelenteni. Szorong a bizonyítvány kiosztás előtt. De később 2 és fél évi kemény, céltudatos munkával jeles érettségit szerez. Talpig cserkész! Őrse élén, a táborokban, az otthonban jó munkát végez. 1934-ben ő volt a dunántúli kerület ifjúsági tornász bajnoka. Előzőleg már a KISOSz 3 nagy arany, egy kis arany, egy nagy ezüst, két kis ezüst, stb. érmét szerezte meg. Az isteni kegyelem állandóan dolgozik lelkében. Amikor eléjedöbben a pályaválasztás kérdése, némi tépelődés után elhatározza, hogy jezsuita lesz. Szerzetesi életében gyorsan halad a magaslatok felé, sőt a jó Isten hívását a legnagyobb csúcusra: a keresztire is készséges szívvel elfogadja. Kínos, hősiiesen elviselt testi-lelki szenvedés után, egy évvel ezelőtt, 1935. december 17-én életét adta Krisztusért!

A könyv megírása avatott, mesteri kézre vall. Csupa eleven, lüktető diák élet. Az író remekül használja fel Kaszap Pista naplóját, ismerősei, barátai közlését és saját személyes tapasztalatait. Stílusa lendületes, mindvégig lebilincselő. Sokhelyen klasszikus magasságokig emelkedik. Mindig a való életet adja. Megmutatja Kaszap Pista hibáit is, de rámutat arra is, hogy csiszolta ki ezeket a kemény akarat. Különösen érdekesek azok a részek, amelyekben utolsó életkeretét: a jezsuita noviciátus kedves, eleven, belső életét mutatja be.

A könyvet sok kép élénkíti. Melegen ajánljuk minden diáknak, akik a könyv sok lapján biztosan önmagukra ismernek. Nevelők, szülők magasabb, tisztultabb lelkiéletre törekvő egyének is nagy haszonnal forgathatják. A 237 oldalas könyv ára 2.50 P. — Karácsonyi ajándéknak különösen alkalmas.

S. J.

Az állattenyésztésben annyira fontos tényezők takarmányozásáról és igazásáról közöl érdekes cikket a **Mezőgazdaság** legújabb száma. Foglalkozik még a vetőmag-kukorica kiválasztásával és az állategészségügy köréből a lépfenéről ír hasznos útbaigazításokat. Számtalan apró, gazdagon illusztrált ismertető közlemények mellett még ismerteti a dohány szárítása alatt jelentkező betegségeket eredeti fényképfelvételekkel. A dúsán illusztrált szaklapból a **Mezőgazdaság** kiadóhivatala. Budapest, Földmivélsügyi Minisztérium, díjtalanul küld e lapra való hivatkozással egy alkalommal mutatószámot.

Az egészséges gyümölcsstermesztés alapja: a téli védekezés. Ezt ismerteti a **Növényvédelem és Kertészet** legújabb száma. Cikkeket közöl az idej új borokról, a hasznos madarak téli védelméről, a szőlő trágyázásáról, a melegágy készítéséről, a szójabab termesztéséről, a mandula-kezeléséről, a gyümölcsfák gyökereiről stb. A dúsán illusztrált, színes gyümölcsképet közlő két szaklapból a „Növényvédelem“ kiadóhivatala (Budapest, V., Földmivélsügyi Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatószámot.

Korunk legnagyobb veszedelme címen jelent meg Dr. Közi-Horváth József röpirata a bolsevizmusról. 24 oldalon ismerteti a bolsevizmus keletkezését, törvényhozását, társadalmi és gazdasági rendszerét. Befejezésül hangoztatja, hogy a bolsevizmus elleni védekezés legbiztosabb eszköze a szociális igazságtalanságok megszüntetése. A maga nemében páratlanul álló füzet hallatlanul olcsón, 2 fillérért kapható. Az Actio Catholica 300.000 példányban jelentette meg, hogy mindenkihez eljusson. 100, vagy annál nagyobb példány rendelése esetén postaköltséget sem számít. Megrendelhető ezen a címen: Actio Catholica Országos Elnöksége Budapest, IV., Ferenciek tere 7.

„**Utunk**“ aszketikus folyóirat. Felelős szerkesztő: dr. **Czapik Gyula.** Előfizetési ára félévre 1 P. 80 fill. Egyes szám ára 40 fill. Megrendelhető Szegeden: Korda-fiók. gr. Apponyi u. 20. Decemberi száma neves írótól szebbnél szebb elmélkedő cikket közöl a Boldogság Szűzről, a karácsonyi misztériumáról. Ezekon felül a mindennapi élet kérdéseire ad aktuális gondolatokat. A karácsonyi ünnepekre ajándéknak megbízható könyveket ajánl.

Berlini tévedésről és VIII. Edward király ügyéről ír az **Uj Kor** legújabb száma. A tartalmas nagyobb cikkeken kívül sok kis cikk, rovatok, egészítik ki az új számot, melynek ára 20 fillér, mindenütt kapható. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 30.

A **Korunk Szava** legutóbbi száma gazdag tartalommal megjelent. Mindenütt kapható. E számban a szerkesztőség bejelenti, hogy a **Korunk Szava** karácsonyi száma ugyanazért az árért háromszoros terjedelemben, 60 oldalon jelenik meg, mivel az egyre növekvő előfizetői és olvasói tábor ragaszkodását akarja a szerkesztőség meghálálni. A számot a rendkívül érdekes és értékes cikkeken kívül gazdag könyvművészeti rovat és Szerkesztőségi üzenetek egészítik ki.

A **Korunk Szava** előfizetési ára egy évre 8 pengő, félévre 4 pengő, egyes szám ára 40 fillér. Ingyen mutatószámot küld a kiadóhivatal. Kiadóhivatal és szerkesztőség: Budapest, II., Fő-u. 37/a. fdsz. 3. szám.

— **Katolikus óriáskatedrális Liverpoolban.** Három évvel ezelőtt Liverpool város területén egy magaslaton tették le az alapkövét egy katolikus templomnak, amelyet terjedelménél és nagyságánál fogva méltán megillet az óriáskatedrális elnevezés. A »Times« most képekben mutatja be a templom kész részleteit. Ötven méterrel lesz a templom hosszabb a nagy Szent Pál katedrálisnál, de kétszer olyan széles lesz az angol katolikusok e büszkesége.

Talpra magyar,
Hi az üzletvilág,
E nélkül, hidd el,
Elveszett hazád!

(P. Bíró Ferenc S. J.)

Ha agrárnépességünk
felemelése sikerül,
újra életerős és önálló
nemzetté lehetünk!

(Szekfü Gyula tört. író)

Három titkárság egy szövetségben

Megalakult a Kat. Agrárijusági Legényegyletek Országos Titkársága (K. A. L. O. T.)

Alapos haditanács után úgy bontakozik elénk a katolikus magyar dolgozó fiatalok megszervezésének terve, mint egy diadalmas áttörő támadás. *Három hadoszlop vonul fel a küzdelem színterére: iparos-kereskedő tanoncoké; segédeké és az agrárijuságé. Mindhárom egyenrangú titkárság, főtitkárral az élén.* Az első két titkárság székhelye Budapesten van, az agrárijuságé pedig Szegeden. Az agrárijuság főtitkári munkáját P. Ker-

kai Jenő jezsuita atya vállalta, az ügyvezető titkári teendőket pedig a Katolikus Akció szellemében két civil vezetőférfi: Dr. Farkas György és Ugrin József látja el.

A három titkárság a Katolikus Legényegyletek Országos Szövetségét alkotja. Így győzött az egység eszméje, anélkül, hogy a különböző társadalmi rétegek önálló tevékenysége megbénult volna.

Halló! Itt Szeged, Dómtér, Eötvös-utca 1.

Nem szükséges, hogy minden életmozdulás szívverése Budapesten legyen! A legszélesebb magyar társadalmi réteg főhadiszállása méltán került a legnagyobb magyar agrárvárosunkba, Szegedre. A város legszebb pontján, a híres szegedi székesegyház szomszédságában van az agrárijusági országos titkárság központi helyisége. Azok kapják az irányítást innét, akik az Anyaszentegyház és a magyar Haza szent templomáért életük kioltásáig készek ört állani.

Innét röpi szét a „Dolgozó Fiatalok” minden hó 15-én 7000 példányban. A tél folyamán el kell érniük a 10.000 es számot!

Itt szerezhetők be a legényegyleti műsorok! Komoly népszínművek, vig egyfelvonásosok, monológok, népdalok, versek stb.

Jelvényeket is innét kell megrendelni az agrárijusági legényegyletek számára. Remekbekészült pajzsok, benne kardalaku kereszt, rásímul a magyar ugar buzakalásza. Egy tekintetre látni, hogy itt a katolikus, magyar, legényegyleti és agráreszmét sikerült egybefonni a harc pajzsán. Egy darab ára alig 40 fillér lesz.

A tagsági könyvek is készülnek! Csak akkora lesz, mint egy tizfilléres levelezőlap összehajtván, de fénykép is ragasztható bele. Ára is csak 10 fillér.

A déli Alföld legényei számára a központi házban van a gyülekező hely, mikor a háromnapos vezetői tanfolyamra összesereglenek.

Ide kell irni, ha a központi vezetők közül valakit szeretnének meghívni. Mindig repülünk a megjelölt helyre, ha másfelé már előbb le nem kötöttek bennünket. Vi-

szonásul a vidéken nem kérünk más fizetséget, mint sok-sok legény megjelenését és az utiköltséget.

Az egységes arcvonal kialakítása céljából az agrárijusági titkárság vezetők számára is felajánlja szolgálatait.

Háromnapos kongresszust rendez Szegeden 1937. augusztusának első felében az agrárijuság papi és tanítói vezetőinek képzésére. Ebben az időben vannak a szabadtéri játékok is, filléres vonatok is jönnek, Tisza vize is csalogat s a legkiválóbb csonkamagyarországi és megszállt-területi előadókat akarjuk összeharangozni erre az időre.

„Forrás” címen anyagtárat szerkesztünk a vezetők segítségére. Január elején megjelenik kb. 50 filléres áron a bemutatkozó példányszám. Valószínűleg negyedévenként jön utána a többi. Összefoglalja majd a szervezkedés különböző mesterfogásait, az egyletvezetés művészetét, felmerülő bajokra gyógyírt ajánl. Bemutatja a magyar és külföldi folyóiratoknak legényegyleteket érdeklő cikkeit. Előadás vázlatokat kínál vezetőknek és tagoknak; előadható költeményeket hoz; tanulságos híreket az egyletek életéből s rátapint esetleg arra is, hogyan nem kell valamit csinálni.

Készül az alapszabály kivonat is, amely nem más, mint az Orsz. Közp. Kat. Legényegyletek Alapszabályai alkalmazva az agrárijuság sajátos viszonyaira.

Nemsokára megjelenik a legényinduló kottája is! Hadd masirozzanak a magyar föld fia egyazon ropogós ütemre, szerte az országban.

Legényegyleti toborzó képes lev. lapot adunk ki, ugy-

hogy a legközönségesebb üdvözlő soraink is agitálhatnak a szent ügyért. Darabja 3 fillér lesz és 50-es csomagban rendelhető.

Hazánk katolikus Akciójának legiőbb vezérkara: a magyar püspöki kar az őszi katolikus nagygyűlés után megerősítette a dolgozó fiataloknak három egyenrangú titkárságát s közös szövetségét.

Megharsant a kürt! Álljon minden falunak és tanyaközpontnak legényiataltsága a hibontott lobogó alá! Azok az agráregyletek, melyek már Budapesthez tartoznak, maradjanak a régi mederben. De akik még sehova sem csatlakoztak, ne legyenek többé magános szigetek a tenger közepén, hanem a most alakuló legényegyletekkel együtt haladéktalanul jelentsék csatlakozásukat Szegedre.

Az agrárifjúsági központnak fizetendő járulék egyletenként havi 1 P. lesz, a lehető legméltányosabb összeg. S erről is lemond a központ az első évben, nehogy a tagsági könyv s a jelvények vétele súlyos teher legyen.

Iparos-kereskedő ifjúság! Hiába a kalapács, ha nincs mire üssön; hiába a mérleg, ha nincs mit rátegyünk! Buzakalás, kalapács és mérleg, e hármas magyar igazság a kereszt tővéen eltiporhatatlanul erős.

Az Antikrisztus vörös kísértete hazánk háttárán ólálkodik!

A három titkárság három hadoszlopa Krisztus erejében álljon elébe!

Ez lesz a mi igazi karácsonyunk.

Nincs olyan rossz kert, amelyben valami jó ne teremne.

Mit tanulhatunk a kommunistáktól?

Még a rothadt almának is jó magja lehet. Termőtalajba jut s kihajt. A kommunizmus is, bármennyire rothadt és bomlasztó, egészséges magot rejtegethet magában. Az ilyet a jó kell ültetnünk a keresztény felfogás termékeny földjébe.

Ilyen jó mag még náluk az az áldozatkészség, amelylyel ügyüket szolgálják. De beszéljenek a számok. Amerikának csaknem minden nagyobb városában a kommunistáknak legalább 200 könyvesboltjuk, számtalan színházuk, mozijuk van. Lapjaik naponta milliós példányszámban fertőztek. Mindezek fenntartása évi 130 millió pengőjébe kerül a pártnak. Hatalmas összeg! S szó nélkül, öntudattal meghozzák ezt a nagy áldozatot.

A spanyol forradalom előkészítésében a vörösök nemzetközi szervezete másfél millió pezettát gyűjtött össze. Oroszország pedig egyedül 5 millió pezettát áldozott. Ismeretes továbbá, hogy a zsidókommunista Kun Béla több millió P-t kapott Középeurópa forradalmosítására.

S te, egyleti testvérem, hoztál-e már csak egy fillérenyi áldozatot a jó ügyért. *Szerzettél-e már csak egy előfizetést is a D. F.-nek?* Lásd, az ördög nem alszik! Sőt, serényen dolgozik. Ezért neked is dolgoznod kell Krisztus országa érdekében!

Ha a bolsevizmus győz, ráírja a világ romjaira: az evangéliumra nem hallgattál, azért elbuktál. Prohászka.

A munkásnak megint csak a savója jutott.

A nagytőke pénzhétsége közismert. Mint valami falánk és tehetetlen étvágyú szörnyeteg, munkabérre éhes és munkásverejtekre szomjas. Minél többet kebelez be, annál többre vicsorítja a fogát.

Nálunk több mint 3500 nagy gyártelep van, mely elsősorban a vállalkozó kapzsi érdekeit szolgálja ki. A munkásság pusztá esszközönző számításaiában. E gyártelepek 1934-ben több mint 1900 millió pengő értékű árut termeltek. A következő év forgalma még nagyobb volt. Feszültek a dolgozó munkáskarok s közel 2200 millió P-t tett ki a termelt javak értéke. Emelkedett a megrendelés, fokozódott a termelés is.

Azt hinné az ember, hogy a felfokozott termelés több munkásnak adott kenyeret s ezzel csökkent a munkanélküliség. A nagytőke azonban nem így számolt! *Elsősorban* a már meglévő munkásokat *túlóráztalta*, mert ez neki több hasznot jelentett, mintha új munkásokat vett volna fel. S csak másodsorban gondolt a munkanélküliség enyhítésére. Azonban a felvett munkások számával nem emelte arányosan a fizetendő munkabér nagyságát. Mert amíg az 1934-es munkáslétszámhoz viszonyítva az emelkedés 11%-os, addig a kifizetett munkabér csak 9%-al emelkedett. Az 2%-os különbözetet a bőrtörkő nagytőke, nyelte el.

Az Anyaszentegyház legfőbb pásztorja meghirdette a világ színe előtt, hogy az erősen dolgozó férfinak keresztéből tisztességesen el kell tudni tartani egész családját!

Legényegyleti testvéreim! Itt nagytisztogatás kell, Krisztus szociális igazságossága nevében!

Disznó hátán gyapjút ne keress!

A kommunisták vadállati dühe mindenütt elsősorban templomok és papok, szerzetesek ellen irányul. Ezekben látják a „vörös paradicsom“ legnagyobb akadályait. Szerintük a vallás népbuító mákony, a templomok, papok pedig e bódító méreg veszedelmes kiszolgálói. Ezért embertelen gyűlölettel rombolnak; elszenesedett holttestek és elhamvadt templomok jelzik útjukat.

Azonban e pusztításban van valami különös! S amíg pl. Oroszországban színházak és klubhelyiségek lettek a megmaradt templomokból, addig a zsidóknak Moszkvában 23, Leningrádban 15, Odesszában pedig 12 imaházuk van! Keresztény vallásgyakorlatról szó sem lehet, a zsidó vallásszabadság pedig úgyszólván teljesen sértetlen.

De minden világos lesz előttük, ha tudjuk, hogy az orosz szovjet 50 legfőbb állami vezetőjéből 20 zsidó. Ezeknek bizonyára az istentagadás intézményes hirdetése mellett gondjuk van arra is, hogy hitsorsosaik vallásszabadsága csorbát ne szenvedjen! S itt lóg ki a vörös lóláb! A zsidó kommunisták nemcsak küzdenek a keresztény valláserkölcse ellen, hanem egyben a zsidók világalmai helyzetén is dolgoznak. Még a kommunista vörös elveiken is felüláll zsidó fajszeretetük. Testvérem, ha okos keresztény vagy és igaz magyar, ne higyj nekik!

Proletárok karácsonya

Ő elsősorban értetek született! Akik az élet legnehezebb terhét hurcoljátok: az üres gyomrot és még üresebb zsebet. Azért, hogy elesettségetekből, kihasznált tehetetlenségetekből felemeljen. Eljövetele előtt is voltak rabszolgamilliók; mert a munka megalázó volt! Bélyeg a nyomorult homlokán. S ő, Krisztus, új felfogást akart a munkáról. Új életberendezést a munka nevében. *Az új világ építését pedig azzal kezdte, hogy munkáscsaládban született.* Amiből legtöbb volt akkor is. S legtöbb van ma is. Az ácsmester egyszerű, dolgos családjában.

Azután járt, tanított, dolgozott kemény harminc esztendőn keresztül. Hirdette, hogy a munkás méltó az ő bérére. Aki nem dolgozik, ne is egyék. Aki viszont férfiasan munkálkodik, az Isten akaratát teljesíti. Az az ő testvére. A munkást emberré tette.

S valahányszor az ő szellemét kiűzték a munkahelyekről, a munkás állati sorsa süllyedt. A nagytőkés az ő szeretete és igazságossága nélkül spekulál. Tonaszámra eresztik a kávéat a tengerbe. Búzával hajókat fűtenek, sertéshúst műtrágyának dolgoznak fel. A tejet pedig csatornába öntik. Csak azért, hogy az árakat

tartsák s minél biztosabb legyen a haszon. Ezzel szemben az egész világon 22 millió ember munkanélküli. S több száz millió baromi életszínvonalon a nagytőke taposó malmában sínylődik. — *Ezt Ő nem akarta!*

Nálunk a nincstelen proletárok száma napról-napra nő. Ma már 100 magyar közül 82 félproletár és bér-munkás. A több mint öt millió agrár népünknek 2/3-része pedig gyors anyagi segítségre szorul. — *Ő ezeknek a romlását sem akarja!*

De e nincstelenek is megtadják Őt, s Nélküle akarnak boldogni, amikor a kommunizmus ölelő vöröskarjaiba vetik magukat. A fosztogató, gyilkoló, gyújtogató hordákból sohasem lesznek egy jobb s igazságosabb élet előmunkásai. *Ahonnán Krisztust kivesszözik, ott kioltják a munkásboldogulás utolsó reménysugarát is.*

Proletár testvéreim! A ti karácsonyotok békéje csak Krisztussal, legényegyleti szervezkedésben teremthető meg. Krisztusnál és a legényegyletben az a szilárd alapkö, amelyen jobbra fordulhat nyomorult sorsotok.

Ti pedig, legényegyleti testvéreim, egy emberiebb jövőt jelentő karácsonyi szeretetnek és békének legszebb reménye vagytok!

Tanfolyamaink sodrából.

Legényegyleti vezetői tanfolyamaink november második felében ismét megkezdődtek. Hullámverései szétgyűrűznek a falvak és tanyaközpontok legtávolabbi helyére is. Nagy az érdeklődés Alföldszerte. A 127 km. távolságra fekvő Gyónról és a 102 km. messze levő Lajosmizséről kilencen kerékpáron jöttek a legények. Három hét leforgása alatt két tanfolyamot tartottunk s mintegy 50 keménykötésű, derék magyar legény tért haza a falu-, tanyaszervezés és vezetés terveivel.

A szervezkedés, a társadalmi mozgalmak perzselő tüze a városok munkásnegyedein túl átcsapott a falvak és tanyak nádfödeles viskóira is. Egyszerű népünk ifjúsága érdeklődik saját sorsa iránt. Az erkölcsi és anyagi lerongyolódás, az üszkösödő társadalmi bajok, a művelődési és világnézeti kérdések árnyéka ráhajolt az agrárfelvilágosítás sorsdöntő a magyar nép ifjúságára és az egész magyar társadalomra. Ennek szolgálatában a tanfolyam oroszlanmunkát végzett.

„Mind lelkieken, mind gazdasági és szervezeti ügyekben alapos ismereteket szereztem” — írja egy legény. (G. I. Forráskút). „E három napon — mondja a másik — szinte hihetetlen módon felvilágosítottunk arról, hogy mi az oka a nagy földi nyomornak. Ezért hozzáfogunk a legényegylet sejtés megszervezéséhez, mert ha a fiatalság egyetért, le tudjuk rázni a zsidó igát!” (Cz. I. Gádoros).

A legényegyleti szervezkedés keresztény és nemzeti alapon áll, ezért minden anyagi és erkölcsi megerősödés biztosítéka. „Nyomorban szenvedünk; de bátorságot öntöttek belénk, hogy ez ellen szervezkednünk kell”. (V. I. Gádoros). Valamennyi legény írásából kitűnik az öntevékenység és a komoly tettvágy törhetetlen szelleme. Mindnyájan a legényegylet megalakítását vagy felújítását ígéri. „Első dolgom: a többi legénybarátomat összehozni és legényegyletet szervezni”. (K. I. Gyón). De jól látják azt is, hogy a legényegyleti szervezkedésnek nemzetmentő feladata van. „Egyformán fogok dolgozni az egyesület nagyváfejlesztésén és Nagymagyarország feltámasztásán”. (N. J. Lajosmizse). „Ha mindenki úgy dolgozik az egylet nevében, mint én, nagyvá tesszük katolikus Magyarországot”. (V. M. Gádoros). „Ha mindenki úgy harcol Magyarországot, mint én a legényegylet felállításáért, nemsokára nagyvá fog nőni hazánk”. (B. L. Földeák). „Amit a tanfolyamon tanultam, amennyiben tudom, hazám, falum, magam és keresztény embertársaim

érdekeiben beváltom”. (G. I. Forráskút). Amíg ilyen lelkes ifjak vannak nyugodtabban tekinthetünk a kommunizmus vörös szörnye felé.

De mit ér a legényegyleti szervezkedés, ha hiányzik a valláserkölcsei alapvetés. A legényegyletnek a krisztusi szeretet és a keresztény igazságosság germő talajából kell magába szívnia az éltető nedveket. S legényeink lelke szinte kitüzesedett a keresztény igazságok áramától. „Igazságra szomjas lelkünk a lelki gyakorlatos előadások meghallgatásával kielégülést nyert”. (M. I. Ráckeve). „Lélekben megerősödvé megyek haza”, említi a másik. (V. I. Deszk). „A tanfolyam lelkemben tüzet gyújtott”, vallja be a harmadik. (K. I. Deszk). „Az Anyaszentegyház és Krisztus szolgálata megerősödött bennem”, hangzik a férfias hitvallás. (Sz. I. Deszk). S hogy hitüket a gyakorlati életben is próbálják megvédeni, az iránt semmi kétség. „Megtanultam vallásunk háborgatóit számtalan példával meggyőzni és a tudatlanokat felvilágosítani katolikus, szociális nézeteinkről. Nyugodtan nézhetek a kommunista agitátorok szemébe, mondva: ahol Jézus, ott az erő”. (D. D. Lajosmizse).

Azt akartuk, hogy a tanfolyam élmény legyen a legények számára. Ezért volt a megértő fogadtatás, tanulmányi kirándulás, tisztelgő látogatás a Püspök úrnál, stb. Természetes, hogy ez a megértő szeretet nem maradhatott nyom nélkül. „Nagyon jól esett oktatóink irántunk való lelkes szeretete és tudást belénk plántáló akarata”. (B. P. Lajosm.). Nekem „az oktatóinknak szíves közvetlensége” tetszett. (K. A. Makó). „Leginkább tetszett — írja egy másik — az irántunk való igaz és jó szándék”. (H. J. Forráskút). „Nekem az tetszett, hogy az előadó urak szeretettel foglalkoztak velünk és sok szépre és jóra tanítottak bennünket”. (K. Gy. Kecskemét—Ágasegyh.). A másik legszebb emlékei közé sorozza a Püspök úrnál tett látogatást, „aki olyan szépen beszélt hozzánk”. (K. J. Kecskemét—Szt.-király). „Nem felejttem el soha, hogy a Püspök úr Öccsellenciája olyan kedvesen fogadott mindnyájunkat”. (S. J. Deszk).

Hosszú oldalakon keresztül lehetne folytatni a legények véleményét a tanfolyamról. Minden jel arra mutat, hogy a vezetői tanfolyam az az eszköz, amellyel a falu és tanyavilág ifjúsága keresztény és nemzeti ügynek megnyerhető.

Még lehet jelentkezni a januári tanfolyamokra! Ha egy helyről 5 legény jelentkezik, a 6-iknak elengedjük a 4 Prészvételi díjat! Kétes, hogy februárban adhatjuk-e még e nagy kedvezményeket!

A hitet meg lehet tagadni, de elpusztítani nem lehet.
Egy francia író.

Amikor egyik holló kivájja a másíknak a szemét

Egy országszerte ismertnevű papi emberrel történt. Kommunista érzelmű hívei is tisztelték s meghívták lakodalmass vacsorára. Hamarosan a papok szidására került a szó: hogy csak a vagyon, a pénz kell nekik; a szegényen nem segítenek; nyírják a nyáját, de nem őrzik; vizet prédikálnak s pezsgőt isznak és így tovább . . .

Nyugodtan végighallgatta őket a pap. Aztán megkérdezte: Önök kommunistáknak vallják magukat?

— Ugy van, úgy van!

— Akkor, bocsánat, végkép nem értem a helyzetet. Az önök hite és a gyakorlati élete is azt tanúsítja, hogy csak anyag van, a szellemvilágot szívesen átengedik az apácáknak és a verebeknek. Hát akkor miért habzik a szájuk az olyan papok ellen, akiknek az élete már az anyagelvűség szerint igazodik; csak a hitük még nem kommunista; ők már félüton vannak önök felé! És elvtársi csók helyett feléjük köpködnek? Az önök országában — mentsen meg tőle a jóságos Isten minden magyart! — még a hollók is kivájják egymás szemét?!

Országot alapítani nem lehet nagyobb érdem, mint egyetlenegy ifjú lelket, Istennek ezt az élő templomát az összeomlástól megmenteni!

Tóth Tihamér.

ILLIK, NEM ILLIK

Gábor, társaságban ne mutass rossz arcot, még akkor sem, ha nincs jó kedved. Viszont ne röhögj és ne hahotázz nagyon hangosan. Nem illik. Ne ásíts, Gábor. Vagy ha már nem bírod visszatartani az ásítást, tedd észrevétlenül és kezed tartsd a szád elé. Így illik, Gábor. Ha nem dohányoznak a szobában, akkor ne gyújts cigarettára, sem pipára, Gábor. Ha nagyon erős dohányos volnál, kérj előbb engedelmet a rágyújtásra és keress, vagy hozass hamutartót, Gábor, mert nem illik hamut az asztal alá szórni. Bagót a földre dobni, pipát kiverni egyáltalán nem illik társaságban. Ezt jól jegyezd meg, Gábor. A gyufára vigyázz! Abroszra ne hulljon a parázs. Kéigeti. Ha mégis vigyázatlan lettél volna, akkor se ugrálj, ne fíjed meg, és izgulásodban ne söpörj le mindent az asztalról. Nyugodtan fogd meg az izzó kis fa-darabot és tedd a hamutartóba. Kissé megégeti a kezed talán, de megakadályozod, hogy nagyobb baj legyen; a háziasszony pedig azt fogja mondani, hogy a Gábor, az aztán igen. Derék legény. Erre a dicséretre azonban csak akkor leszel érdemes, Gábor, ha még a következőket is betartod: Először is nem szívod az orrod. Nem töröld a tenyeredbe, de még a kabátod újjába sem. Kitükrösödik és mindenki látni fogja, hogy zsebkendőt nem igen szoktál magadnál hordani. A szobában nem köpködsz! Köpöládába sem. Pláne nem mellé, Gábor. Ha okvetlen muszáj, akkor már inkább a ládába, mint mellé. Érted? Így illik, Gábor.

Mozdulataidban légy óvatos. Ne hadonássz, Gábor. Leütöd valakinek az orrát. Beszédében légy egyszerű. Kinevetik az embert, ha ilyesmiket mond: Pláne Mari, hova mész? — Sőt, megyek a kútra, stb. Ugye, milyen neveltséges? Azt se mond soha: »De, azonban«. Vagy az egyiket, vagy a másikat. Együtt a két szót sose használd, Gábor.

MAGUNK KÖZÖTT

Helyszüke miatt nem válaszolhatunk arra a sok kedves elismerésre, melyet nap-nap után röpit felénk a posta. Köszönjük. Legények! A ti érdeketek, ha ilyen rekord tempóban hódít a lapunk. Az utóbbi hónapban ismét ezerrel ugrott fel olvasóink száma. Akarjátok, hogy továbbra is menjen? Töletek függ a gvőzelem! Isteu velünk, ki ellenünk?

Lajosmizsei legények! Örülünk, hogy olyan jóbarátotok van, mint Kurucz László. Igaza van, amikor tiltakozik a 60—70 filléres napszám ellen. Mi is azért küzdünk, hogy megszűnjön ez a szörnyű igazságtalanság, mert így elsenyved az értékes dolgozó társadalom. Köszönjük a pontos beszámolót. A vezetőképző kurzusról visszatérő barátaitok még többet mondanak rólunk.

Kaposvár! Üdvözöljük a cukorgyári munkásifjakat olvasóink között. További rendeléseket várjuk, hogy még erőteljesebben harsoghassuk a dolgozó milliók igazságát. Derék vezetőök lelkes szavait köszönjük. — Varga J. Kalocsa. Kollégáit is köszöntjük. Ha elkészül terjedelmes munkája a legényegylet történetéről, szíveskedjék nekünk is megküldeni. — Csornai Iparosifjak Köre. Érdeklődésekre mi is érdeklődünk sorsotok és egyleti életek iránt. Irjatok, hogy mi is irhassunk rólatok, — Mihácz J. Vác. Az Ön által szerzett 80 uj előfizetőnek az Ön lelkesedésével mondunk üdvözlöt. Ez férfimunka volt!

Szociális munkát végez, aki pontosan küldi be lapunk előfizetési díját. Nem az írók, hanem derék nyomdászaink várnak a beérkező kétfilléresekre. Kisebb összegek levélbélyegben is beküldhetők. Husznál kevesebb példányt csak kivételes esetben küldünk és akkor is csak úgy, ha az előfizetési díjat egész évre portóval együtt már kézhez kaptuk.

Sárbogárd! Januárra megjelenik mozgalmunkról a részletes tájékoztató, mely bő anyagot is közöl majd vezetőök részére. — Drégelypalánki egylet! Mind az 50 uj előfizetőnket testvérünknek tekintjük. Mielőbb szeretnénk Töletek hoszu levelet. Ahol ilyen lendülettel indul a munka, ott még sokat várhatunk. — Mezőhegyes! Ugganezt üzenjük nektek is, mint a drégelypalánkiaknak. Ha Szegedre jöttök, el ne kerüljétek a Központot. — Kunszentmártoniakat dicséret illeti szorgalmas levelezésükért. Jövő számunkban bővebben foglalkozunk szociális munkájukkal. — Szombathelyi Dolgozó Lányok sikeres munkabéremelési mozgalmához gratulálunk. Összetartásban az erő. — Géderlaki Legények! A közeleső dunamelléki falvakat nektek kell mozgósíthatok. Mind az 50 uj olvasókat köszöntjük. Ha olyan lelkesedéssel beszéltek közös ügyünkről barátaitoknak, mint ahogyan vezetőök szolt, hatalmas iramban viszték előre a Dolgozó Fialtság frontját.

Asztalos J. Polgár (Szabolcs) A legényegyleti szervezet nem tasztítja ki magából a már nős tagokat sem, hanem azokat pártoló tagoknak tekinti és továbbra is benntartja őket a családi közösségben. — Püspökhatvan P. S. Ha olyan mély érzéssel küzd sorainkban, mint írásaiban, jó barátok leszünk. Verseit terjedelmük miatt sem közölhetjük. Kötetlen formában írjon! — Földeákiaknak. Gratulálunk az alakuláshoz! A vidék legelső egylete legyen! — Manger J. Ráckeve. Levelének lelkesedve örültünk mi is. Lobogjon a szent tűz a Csepel-szigeten is!

Ötvennyolc fillér értékű levélbélyeg ellenében megküldjük Maurice „Válás után“ c. pompás regényét. Tömegek olvasták már.

Vezetők figyelmébe.

RENDELJEN MINTACSOMAGOT!

Van benne:

Agrárfijusági jelvény	—	—	—	0-40 P
" tagsági jegy	—	—	—	0-10 "
" vezetőöknek gyűlésanyaga	—	—	—	0-50 "
" alapszabály és magyarázata	—	—	—	0-40 "
" propaganda lev. lap	—	—	—	0-03 "
1 drb. D. F. mutatószám	—	—	—	0-02 "
Portóra	—	—	—	0-15 "

Összesen: 1-60 P

Bélyegben előre beküldendő! Külön-külön rendelve 20% portó hozzászámítandó!

Tömeges rendelést utánvéttel küldjük.

Január első felében mindez kapható.

Cimünk: Kat. Agrárfijusági Legényegyletek Orsz. Titkársága (röviden: K. A. L. O. T.) Szeged, Dómtér (Eötvös utca 1.)

Danner Mihály

csemege és borkereskedése
SZEGED, Széchenyi-tér 7.

Alapított : 1888.

Telefon : 1078.

A legolcsóbb beszerzési forrás, **lúszér és csemege**
 árukban saját borpincészetének gyöngyét.

Különleges író és írógépasztalokat, iratszekrényeket, kartotekdobozokat és szekrényeket, irodai és iskolaiszereket, versenyen kívüli minőségben és árban gyárt

Wirth és Rengey

írógép és irodaberendező
 vállalat asztalosárugyára

Speciális töltőtoll üzlet és javító műhely.

Legszebb

karácsonyi

ajándék

a

Illamos készülék

Minden este 6 óra után kaphatja Szegeden 4 fillérért a

budapesti UJ NEMZEDÉK

keresztény riportlapot.

DUGÁSZ

FEST, TISZTÍT

Üzlet : Károlyi-u. 3. Üzem : Tápéi-u. 7/b

KATOLIKUSOK

vásárlásnál, rendelésnél **pártoljátok**
 az itt felsorolt szegedi cégeket, itt kapjátok a legjobbat és legolcsóbbat!

Butorcsarnok: Asztalosmesterek Butorcsarnoka
 Szendrényi Géza és Tsa. Dugonics-tér 11. sz.

Fehérneműek és vászonkereskedés Csonka család vőfélyboltja Klauzál-tér 9.

Cipész. Kocsárdi (Kleinesszel) Ferenc, Gr. Apponyi u 18
Írógép: Wirth és Rengey, Széchenyi-tér 5.

Kézimunka: Fáy Margit, Tisza-L. körút 57.

Órás, ékszerész: Csury Ferenc, Kárász- u. 16.

Ruhaárház: Szécsi Ferenc, Csekonics-u. 4

Vasárúk: Farkas Imre vaskereskedés Szeged, Valéria-tér 13.

Egyenruhák

és egyenruhához szükséges kellékek, az összes katonai felszerelések, saját készítésű sapkák a katonaság, csendőrség, vámőrség, pénzügyőrség,

rendőrség, vasutasok, hajósok, tűzoltók, soffőrök, portások és szolgák részére, bajtársi diáksapkák és levente sapkák legelőnyösebb beszerzési forrása.

Bel- és külföldi szövet raktára. KRIER RUDOLF
 egyenruha és url szabósága. Klauzál-tér

A Fogadalmi Templom toronyórájának tervezője, készítője

CSÚRY FERENC

óra, ékszer és rádió szaküzlet
 SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 16. sz.

Toronyóra készítés és javítás!

Alapítva 1911. Telefon : 28-69.

Felelős szerkesztő:
 vitéz Máriaöldy Márton dr.

Felelős kiadó:
 Zehntbauer János

Szegedi Uj Nemzedék Lapv. Rt.

Felelős üzemvezető: Arady Lajos

Támogassa a kat. sajtót.
 Fizessen elő a Katolikus Alföldre